

broj 17 / prosinac 1997.

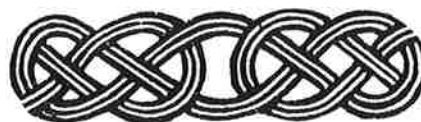
RIJEČ

**Glasnik
Hrvatske
kulturne
zajednice**

WIESBADEN

Naslovnica:

1. U reljefu izvezeno rođenje: Rad veziljske radionice zagrebačkog biskupa Petra Petretića
2. Gabrijel Taller: Poklonstvo pastira, iz župne crkve sv. Tri kralja u Karlovcu
3. Lovro Marinov: Bogorodica, iz crkve sv. Marije na Dančama u Dubrovniku

Riječ - Glasilo Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden
Wort - Mitteilungsblatt der Kroatischen Kulturgemeinschaft Wiesbaden e.V.

Izdavač / Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden e.V.
Herausgeber: Kroatische Kulturgemeinschaft Wiesbaden e.V.
Friedrichstr. 24
65185 Wiesbaden
Tel.: 06128 / 42483 i 0611 / 174148, fax: 06128 / 45856

Odgovara /
Verantwortlich: Biserka Andrijević.

Uredništvo / Biserka Andrijević, Edvin Bukulin,
Redaktion: Ivo Andrijević i Željko Žigrić

Bankovni račun / Nassauische Sparkasse Wiesbaden
Bankverbindung: Kto.: 116 027 186
BLZ: 510 500 15

Članovima Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden i dragim prijateljima koji podupiru i prate rad naše udruge

Štovani i dragi prijatelji !

Trud oko uređenja ovakvog lista nije malen. Nitko u uredništvu nije stručni urednik. Svi smo nevjete. Možda je upravo ta okolnost za ovo glasilo pozitivna: mi ne možemo upasti u zamku rutine. Svaki novi broj je sasvim novo djelo.

Zadnji put je uvodnik započeo riječima: "Ljeto kao da ove godine ne želi doći". Međutim je ljeto već davno došlo i prošlo i evo nas u zimi. Prvi snjegovi već kopne.

Od ljeta su se mnoge stvari dogodile. O tim zbivanjima imate prilike u ovom broju čitati, a također i ponešto saznati o ljudima iz naše sredine i okolini u kojoj boravimo.

Možete čitati o hrvatskoj glazbenoj večeri u gradskoj vijećnici u Wiesbadenu koja je održana u okviru interkulturalnog tjedna, zatim o jednoj drugoj kulturnoj večeri istog tjedna u Rüsselsheimu, gdje je održano malo informativno predavanje o hrvatskoj glagoljici.

Možete čitati i o tome kako su Hrvati u Wiesbadenu došli do samo jednog svog predstavnika u Vijeću stranaca, a kako su Hrvati u Rüsselsheimu i Flörsheimu došli do dvoje svojih predstavnika.

HKZ je kolektivni član Matice Hrvatske. Izvješće o sastanku članova MH također ćete naći u ovom broju.

Možete čitati i prilog o wiesbadenskim vodovodima i ljekovitim vodama.

Rubrika "In Memoriam" se nažalost i ovaj put pojavljuje. Osvrt na svoga predšasnika, fra Antu Čotića napisao je naš sadašnji župnik.

Naš " ? " (upitnik) će vam također biti zanimljiv. Kako bi Vi odgovorili ?

U "Razgovorima" iz ovog broja upoznajte našu vrijednu članicu, gospođu Katarinu Ott. Njezina životna priča je primjer koliko se

neslučenih događaja može kriti iza smirenog i prijaznog lica jedne osobe.

U božićnom broju jednog ovakvog lista ne smije izostati ni božićna priča. Čitajući je, mnogi od čitatelja će se sjetiti svoje vlastite priče. Neka ju zapišu i pošalju uredništvu (ne mora biti božićna).

Neki od naših čitatelja neće stići čitati prije Božića ovaj božićni broj "Riječi". Život pred Božić je postao previše nemiran. Trčimo od jedne do druge trgovine, želimo pronaći najljepše poklone, tražimo božićno drvo za svoj dom, ispisujemo brojne čestitke na sve strane svijeta ... Bit će nam drago čuti da je ova naša "Riječ" dala pokoju lijepi trenutak u vrijeme kad se predbožićni nemir stišao i nastao meditativni mir božićnih blagdana.

Zanimljivo je sjetiti se, da blagdan Božića slavi onu tajnu koju evanđelist Ivan opisuje kao "riječ koja je tijelom postala". Evo i ovaj svezak koji držite u rukama, je - dakako u mnogo skromnijem obliku - naša "Riječ" koja je tijelom postala. Uvijek je bilo tako da je na početku bila riječ, tj. misao. "Riječ" Vam želi da intenzivno doživite utjelovljenje Božje Riječi.

Čestit Božić i sretna Nova godina !

Vaši:

Biserka Andrijević	06128 - 42483
Danica Tropšek	0611 - 461496
Marinko Bodrožić	0611 - 372359
Marijan Batinić	0611 - 372930
Josip Grbešić	0611 - 812871
Katarina Ott	0611 - 61775
Zvonko Oslaković	06722 - 64443
Juraj Štambuk	0611 - 86714
Ante Marinčić	0611-9450439

S prijateljima u Lijepu našu ! (2)

Dragi čitatelji,

bježeći iz poplavljene Europe na sunčani jug, turisti su prvi put nakon 1990. godine na Jadran došli u većem broju nego što su se tome nadali i najveći optimisti. Ne zna se s kakvim su se dojmovima Europljani vratili svojim kućama, tj. hoće li u tim dojmovima biti dovoljno zadovoljstva za povratak sljedeće godine. Naime, neshvatljivo je da se u ljetnim mjesecima, u vrijeme špice turističke sezone, kada su ceste ionako premale da propuste automobilski val dovodi građevinsku operativu koja svojim zakašnjelim intervencijama smanjuje protočnost prometa. S druge strane ohrabrujuće je što već sada stižu vijesti o tome da su prodani gotovo svi kapaciteti za ljeto 1998. ali uz upozorenje da se kasni s određivanjem cijena. Nitko ne može jamčiti kakve će biti cijene smještaja i usluga iduće godine, a razlog je uglavnom još sporni porez na dodatnu vrijednost (Mehrwertsteuer). Nitko ne zna kakve će posljedice njegovo uvođenje imati, koliki će biti, pa se zato i

ne mogu odrediti cijene za 1998. godinu a one su nam potrebne baš sada kada je potražnja na međunarodnom turističkom tržištu u presudnoj fazi. Osim poreznih nepoznanica aktualni su i drugi problemi. Neki turisti vraćaju se kući s novcem koji nisu potrošili jer su ih (pojedini) restorani odbili (zar opet ?) neurednim sanitarnim čvorovima i siromašnim, nemaštovitim jelovnicima a slaba je bila i ponuda domaćih autohtonih vina. Da bi se poboljšala ukupna turistička ponuda trebalo bi mijenjati neke zakone. Nije dovoljno imati čisto more i tisuću otoka, potrebna je raznovrsna i kvalitetna ponuda kako bi turisti potrošili što više novaca i što je još važnije ; svojim prijateljima i znancima preporučili ljetovanje u Lijepoj našoj.

Srdačno vaš Ivek Milčec

P.S. Ljetovao sam s njemačkim prijateljima u Jelsi na Hvaru. A vi ?

film- & videoproduktion

nudi:

**Online montažu videa, tona, texta itd.
takoder produciranje reklame,
industrijskih i privatnih filmova
u broadcast kvaliteti.**

Prugovečki Nenad

tel./fax: 06732-64596

KATARINA OTT

Ja sam Slavonka, prava sam Šokica

Gospođa Katarina Ott je u Hrvatskoj kulturnoj zajednici u Wiesbadenu poznata kao tiha, marljiva i pouzdana djelatnica. Nju ne treba dugo i ustrajno moliti da za HKZ nešto učini. To je, čini se i razlog, da je pristala na ovaj razgovor za Riječ iako, kako sama kaže, nema što reći za javnost. Međutim svačija životna priča je zanimljiva i nema ih koje bi se ponavljale. Sjedimo za stolom u udobnoj kući gospođe Ott kasno poslije podne, dan nakon Katarininog imendana, i razgovaramo.

Riječ: Katarina, Krševan; do Božića misec dan. Dakle sretan imendan želim.

Ott: Hvala Vam.

Riječ: Takvi stihovi mogu nastati samo u Zadru. U Virovitici, naravno ne...

Ott: Ja sam iz Donjeg Miholjca, ne iz Virovitice.

Riječ: Ah. Otkuda to meni...

Ott: Mi smo starosjedoci u Donjem Miholjcu. Već je u sedamnaestom stoljeću, prije 1650. godine, naše ime zapisano u crkvenim knjigama.

Riječ: Dakle ste Slavonka a ne Podravka iako je Miholjac na Dravi.

Ott: Ja jesam Slavonka. Ja sam prava Šokica. Jedino se kroz podravka mjesta vozim kad autobusom idem doma.

Riječ: Koji vozi za Osijek ?

Ott: Da, vozi za Osijek. Za kratko vrijeme će voziti i za Vukovar. Na autobusu stoji da vozi za Vukovar, sve ovo vrijeme. Ne ćemo se valjda odreći našeg Vukovara.

Riječ: Naravno, ne ! Velite da je Vaše ime zapisano prije 1650. u crkvenim knjigama. Koje ime?

Ott: Golinac. To je bilo moje djevojačko prezime.

Riječ: Naše prezime je u matičnim knjigama zapisano točno 1607. Tada su se počele voditi matične knjige po naredbi Tridentinskog koncila, pa ja vjerujem i drugdje...

Ott: Da, da. Mi smo Šokci, znate tko je Šokac?

Riječ: Znam tko je Šokac, ali značenje riječi mi nije poznato.

Ott: Ta riječ znači zapravo - Katolik ! Ja isto nisam to znala, ali kad je počeo taj nesretni rat, onda sam saznala, da to znači katolik, a to je pravi Hrvat.

Riječ: Analizom riječi se često može zaključiti kako mnoge hrvatske i recimo njemačke riječi potječu iz zajedničkog indoeuropskog korijena.

Ott: Kad su tu bili Turci, mi smo preuzeli mnoge

turske riječi. Poslije su došli Austrijanci, Nijemci, pa naročito nakon drugog svjetskog rata mnogi Srbi. Tako smo od svih podosta poprimili. Nažalost je u naš govor ušlo i mnogo srpskih riječi. Htjeli su nas posrbiti. Kod nas u Miholjcu je bilo dosta Nijemaca. U njihove su se kuće nakon onog rata uselili Srbi.

Riječ: Ali prijedimo mi na našu temu.

Sjećate li se svoga djetinjstva u Miholjcu ?

Ott: Kako se ne bih sjećala! Kao prvo, ostale smo nas tri sestre bez roditelja. Neposredno poslije rata smo ostale bez oca. Jednostavno su ga odveli i bez nekog procesa strijeljali. Tek se sada zna gdje je pokopan, ali još nismo dobili dozvolu za ...

Riječ: Ekshumaciju ?

Ott: Da, ekshumaciju. Najprije se mora istražiti sudbina onih koji su u ovom ratu nestali i poginuli. Bila sam ove godine u Osijeku i vidjela mjesto gdje su ga pokopali. Tamo će staviti jednu ploču da bi se mjesto njegovog ukopa a i njegovih drugova obilježilo. A strijeljali su ga bez pravog razloga. Nije bio politički angažiran, nije bio niti u ratu. To je sve bilo u ono vrijeme kad smo s tetama i maloljetnim stricom zajedno kod djeda kao jedna obitelj živjeli. Tako on nije morao ići u rat nego je čuvao prugu.

Riječ: I to su partizani interpretirali da je bio ustaša ?

Ott: Pa da. Svi su onda morali i vojsku služiti. Netko ga je tužio iako nije nikoga bio ubio, niti je bio u ratu. Godinu dana nakon toga nesretnim slučajem je poginula moja majka.

Riječ: Nesretnim slučajem?

Ott: Da. Tako smo nas tri ostale bez roditelja.

Riječ: Vi ste najmlađa?

Ott: Ja sam srednja, ali sve smo blizu. Najstarija je jednu godinu starija a druga dvije mlađa od mene.

Riječ: Dakle tri djevojčice bez roditelja. Pa tko vas je othranio?

Ott: Djed i baka. Sva je sreća da smo ih imale, jer tako nismo morale ići u dom, ta znate kako je tamo.

Riječ: To je bio djed Golinac?

Ott: Da, djed Golinac. On je imao veliko poljoprivredno imanje, pedeset jutara. Zbog toga se i dogodio onaj nesretni slučaj.

Riječ: Možete li nam kazati o kakvom se nesretnom slučaju zapravo radi?

Ott: Nerado se toga sjećam. To je bilo kad su došli partizani. Budući da su djed i baka imali veliko imanje, odnosili su im sve što je bilo u kući. Upravo je bilo ljeto i vršilo se žito. Pozvali su djeda u općinu. On nije znao zašto ga zovu, jer mu to nisu rekli. Tu je dobio neke papire s pitanjem koliko su metara žita izvršili. On to nije mogao reći jer to još ni sam nije znao pa je u pratnji dvaju milicionara došao kući po taj podatak.

Riječ: Po podatke o količini žita.

Ott: Tada su nas tretirali kao zločince. Jedan milicionar je došao u kuću. Svi smo bili u sobi. U ono smo vrijeme imali mali, zaseban stol za kojim smo mi djeca jeli. Nismo smjeli jesti zajedno s odraslima za velikim stolom. Milicionar je na taj mali stol odložio svoju strojnicu. Moja mama je sjedila nasuprot, okrenuta leđima i šivala na šivaćoj mašini. Ja sam sjedila pokraj nje. Strojnica se poskliznula i pala na stolicu. Od udarca je opalila, a metak je pogodio mamu u potiljak.

Riječ: Dakle pred Vašim očima!

Ott: Pred svima nama. Ona je samo stala, pogledala nas i srušila se.

Riječ: Strojnica je pala slučajno ?

Ott: Slučajno? Za mene je to krajnji nehaj, nije bila ni zakočena. Dobro, bilo je suđenje. Taj je milicionar imao također troje djece... Bilo mi je tada sedam godina, upravo pred polazak u školu. Ostale smo tako bez oboje roditelja pa su nas prihvatili djed i baka i odgajali su nas vrlo strogo, strogo katolički. Na tome sam im danas zahvalna. Nikad nisam to požalila.

Riječ: Na postavljena pitanja čovjek ne može odgovoriti nego onako kako je bilo. Ali u vašem djetinjstvu je sigurno bilo i lijepih trenutaka?

Ott: Svakako. Imam ja i lijepih uspomena iz djetinjstva. Rado se sjećam našeg lijepog vrta. I danas kad dođem u Miholjac, moram obavezno otići u vrt i vidjeti kako izgleda. Uza sve promjene mnogo me toga podsjeća na djetinjstvo u Miholjcu.

Riječ: I onda ste išli u školu, a poslije škole?

Ott: Poslije osnovne škole nismo dalje išle na školovanje. Djed nas nije mogao školovati. Rekao je - ako jednu školujem, onda moram sve tri, a za to nemam mogućnosti. Mi nismo dobile nikakvu pomoć od države, pošto smo bile "ustaška djeca".

Riječ: Nego ste išli raditi ?

Ott: Ah ! Ja sam se udala već sa šesnaest godina.

Riječ: Iz škole ?

Ott: Da.

Riječ: Poznato mi je da je u Podravini i Slavoniji bila praksa da su se djevojke veoma mlade udavale. Kakvo je Vaše mišljenje danas o tim ranim udajama ?

Ott: O ranim udajama mislim jako loše. Tako rani brakovi nemaju smisla. Dijete ne može znati što je to brak. Razlog tako rane udaje je bio i problem zbrinutosti. Djed i baka su željeli imati jednu osobu manje za koju se trebaju brinuti. Moj suprug je bio poslovođa u Miholjcu pa ga se smatralo dobrom partijom. Ja sam bila izručena svekrvi, i kad mi je moj prvi muž u ono vrijeme htio od prve plaće dati deset dinara džeparca, nije to dozvolila. Iz toga braka imam jednu kćer po kojoj imam i unuke. Ona živi u Miholjcu.

Riječ: Slika čovjeka bez njegovog djetinjstva i mladenaštva je nepotpuna. Ja sam se na svoje djetinjstvo stalno vraćao u razgovoru s gospđom Orlović da bih obrazložio duboki utjecaj koji je na mene izvršila Crkva.

Ott: Ja na taj način nisam imala djevojaštva. Bila sam još dijete kad sam se udala. U vrijeme prije udaje sam se zajedno sa sestrama morala rano vraćati kući. Jedino u svibnju kad su se obavljale svibanjske večernjice, smjele smo se vratiti malo kasnije. Da, i u listopadu kad smo rado išle na listopadske pobožnosti. To je nama bilo ono što je današnjoj mladeži disko, moglo bi se reći. Ljeti smo katkada išle u kino, ali u rane sate. Zimi smo već u šest sati morale biti u kući.

Riječ: Stvarno rano.

Ott: Ali uspomena iz crkve i života s crkvom imam i ja jako mnogo. Već u ranom djetinjstvu sam odlazila na vjeronauk u crkvu. I na pjevanje. Najviše sam voljela predbožićno i božićno vrijeme.

Riječ: Možete li nešto reći o običajima kod vas?

Ott: Na Badnjak se posti. Ne smije se ništa jesti.

Riječ: Ništa ?

Ott: Ništa. Niti paliti svjetlo. Muškarci su morali prirediti slamu. Ona se poveže u balu. Na večer, čim padne mrak, dođe djed sa svijećom i sa slamom u sobu. Tada on govori, ne sjećam se više točnih riječi. On je izgovarao molitve za sve što nam treba kroz godinu roditi: da bi njive rodile, da

bi se pilići izlegli, da bi se krave otelile... Sve ono što seljaci imaju, da to bude blagoslovljeno. Kad bi djed završio, tada bi mi molili. Svečano. To je bilo jako lijepo - zajednička molitva. Molili smo Očenaš i Zdravomarijo. Potom se slama razveže i upali svjetlo. Slama se raširi po cijeloj sobi, bor se nakiti. Pod stol se stavi žito i slama. To je znak da rodi žito. Za večeru se ispeče pogača koja se jede s bijelim lukom. Uz to se jedu i jabuke. Moram i to reći, da mi nismo samo za Božić prije jela molili, nego smo to radili svaki dan. Najprije se trebalo pomoliti i tek tada jesti.

Riječ: Vratimo se sada na vaš rani brak. Koliko ste godina živjeli u prvom braku ?

Ott: Devet godina. Nakon toga sam neko vrijeme bila kod rođaka u Zagrebu. To je bilo vrijeme kada su svi išli u Njemačku. Tako sam i ja 1968. došla u Njemačku.

Riječ: Gdje ?

Ott: Najprije u Berlin. Tamo se nisam zbog klime osjećala dobro pa sam po nagovoru prijatelja već 1970. došla u Wiesbaden. Tu sam se nastanila i zaposlila u poduzeću za kuhinjski namještaj. I tu sam upoznala svog kasnijeg supruga. On je bio tehničar.

Riječ: Gospodina Otta.

Ott: Da. Kasnije smo se vjenčali. Isprva smo imali malo kontakata ne samo s Hrvatima nego i s Nijemcima.

Riječ: I tada ste počeli graditi kuću ...

Ott: Kuću smo gradili na način Selbsthilfe.

Riječ: Pomozi si sam. Kako to mislite ?

Ott: Mi smo ugovorili s jednim građevinskim poduzeću da kuću sagradi do krova. Unutarnje radove smo planirali raditi sami. Međutim kad je bilo sagrađeno do prve ploče, poduzeće je propalo. Htjeli smo to dati drugom poduzeću, ali je ono bilo mnogo skuplje. Ovdje, gdje smo mi gradili, kuće su bile u nizu, cijelo jedno naselje. Složili smo se, nas deset obitelji, da ćemo sami dalje graditi. Samo nam je jedno građevinsko poduzeće dalo voditelja gradilišta. Svi smo svima radili. Trebali smo upisivati radne sate koje smo utrošili na zajedničkoj izgradnji, kod drugih. Bilo je utrošeno dvije tisuće i pet stotina sati našeg rada. Još daleko više je utrošeno na našoj vlastitoj kući. To se ne može niti izračunati. Sav onaj građevinski otpad smo moja trinaestogodišnja kćerka i ja same očistile. Pa kad je nekoliko godina nakon gradnje moj suprug umro, ne samo da nisam napustila kuću, nego ću je, ako ikako bude moguće, i zadržati.

Riječ: Kad čovjek toliko radi na svojoj vlastitoj

kući, tad se još više emocionalno veže uz nju.

Ott: Da sam je kupila, to bi bilo nešto sasvim drugo, ali uz ovoliko truda i rada,... Moj suprug je jako želio imati vlastitu kuću.

Riječ: To je postalo dio Vas.

Ott: Da, a uz zajednički rad smo se združili s obiteljima koje su tu gradile svoje kuće. Bili smo toliko zajedno da smo osnovali i jedno društvo i dali mu ime "Kulturinitiative Parkfeld", po ovom naselju koje se zove Parkfeld. Tu sam bila vrlo aktivna. Bila sam i u predsjedništvu. Ove se godine nisam dala birati jer sam više počela raditi u Hrvatskoj kulturnoj zajednici. Kad god smo imali ovdje sastanke, tada smo imali i tamo. Ne može se tamo i amo.

Riječ: Ne može se na dvije ...

Ott: ... stolice sjediti. Radi rata sam se sve više angažirala u HKZ-u i prikupljanju pomoći za Hrvatsku.

Riječ: Jeste li vi ovaj Domovinski rat iz bliza doživjeli?

Ott: Da. To je bilo pred Uskrs devedeset i druge. Baš sam na Cvjetnu nedjelju doputovala u Miholjac. Išla sam se odmoriti, kad je najednom eksplodirala granata, baš kod susjeda. Skočila sam iz kreveta. Moja kći je bila u kupaonici, dotrčala je i uzviknula - Mama, brzo u podrum. Otrčale smo u podrum. Dok smo mi trčale, padala je bomba za bombom, tj. granata za granatom. Radi tog napada iz smjera Baranje nisu djeca smjela cijeli tjedan ići u školu. Cijeli je tjedan bila uzbuna iako drugih dana granate više nisu padale.

Riječ: I tako ste se sprijateljili s ljudima iz Hrvatske kulturne zajednice ?

Ott: Kad je počeo taj nesretni rat, upoznala sam nekoliko Hrvata. Bilo je to u dvorani Maria Hilf, pred Božić 1991. Proslavljalo se očekivano međunarodno priznanje Hrvatske. Hrvatska je ustvari priznata u siječnju 1992., ali mi smo već slavili jer su nam Nijemci nagovjestili priznanje. Od tada sam sve češće zalazila u hrvatsko društvo i zbližila se s Hrvatima.

Riječ: Da. Tako ste se angažirali u Hrvatskoj kulturnoj zajednici, ušli u predsjedništvo. Koju ulogu imate u Predsjedništvu?

Ott: Ja sam vijećnik u predsjedništvu. Kad god me naša predsjednica zamoli da nešto napravim, to onda uvijek učinim drage volje, ako je to u mojim mogućnostima. U predsjedništvu smo složni. Glavna pokretačka snaga je doista naša predsjednica.

Riječ: Vaš život je bio častan, obilježen tragičnim događajima u djetinjstvu, frustracijama u

preranom prvom braku i velikim naporima i radinošću u drugom. -Želite li možda nešto sami reći, ono što ste možda već davno htjeli svima priopćiti ?

Ott: Htjela bih reći da bi trebalo biti malo više sloge među nama Hrvatima, da se toliko ne odvajamo jedni od drugih. Kad jedan nešto radi, priskočimo mu u pomoć da zajednički nešto napravimo.

Riječ: Postavio bih Vam još jedno pitanje, ono iz našeg upitnika: Hrvatska je već sedam godina samostalna država. Kako Vi doživljavate Hrvatsku danas ?

Ott: Da počnem s onim kad dođem na granicu. To je sada sasvim drugačije. Kad smo prije dolazili na granicu, bili su prema nama odbojni, sada su carinski službenici fini i vrlo prijateljski. To mi je jako drago. Ali kad dođem u Miholjac, ljudi su jako nezadovoljni. Ako npr. dođete u Zagreb imate sve što vam duša poželjeti može. U Miholjcu, a ja sam tamo bila sada za Sve svete, ničega nema.

Ljudi skoro sve kupuju u Mađarskoj, jer je tamo jeftinije, a kako je Miholjac na Mađarskoj granici, nije im ni daleko. Zato u Miholjcu i nema ničega. Ja sam htjela svoje devize trošiti u Hrvatskoj pa sam u Miholjcu kupovala ono čega je tamo bilo. Zar se ne bi moglo ono što se kupuje u Mađarskoj kupovati i u Hrvatskoj ? To me toliko pogađa ! To je žalosno. Zašto je to tako? Osim toga u Hrvatskoj se jedni strahovito bogate, drugi siromaše, a tko je tome kriv ? Krivaca ima svugdje, pa nažalost i u samom vrhu. Sigurno je da u vrhovništvu nije nešto u redu. Mali čovjek može tu malo učiniti. Pa ipak, i ljudi su puno sami krivi, oni još uvijek nisu shvatili bit demokracije. Misle da je demokracija to što mogu svašta reći a da ih za to nitko ne zove na odgovornost, dok ni ne pomišljaju na to da trebaju mijenjati mnoge stare navike.

Riječ: Bez odgovornosti i discipline nema ni demokracije ni slobode. Hvala Vam na razgovoru.

Razgovor vodio Edvin Bukulin.

Katarina Ott u društvu svoje kćeri

Fra Ante Čotić (1947 - 1997)

Na svetkovinu Velike Gospe, 15. kolovoza 1997., nakon duge i teške bolesti, preminuo je u Splitu u bolnici na Firulama fra Ante Čotić.

Fra Ante se rodio 5. listopada 1947. u Dubravi, u slavnoj Poljičkoj republici koja je smještena između planine Mosor i mora i dviju rijeka: Cetine i Žrnovice, od oca Marka i majke Lucije. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, gimnaziju u Zagrebu i Splitu. Godinu novicijata provodi na Košljunu kod Punta na otoku Krku (1964 -1965) gdje je položio i prve zavjete. Teologiju studira od 1968. do 1973. u Brixen-u u sjevernoj Italiji (Suedtirol). Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1972. također u Brixen-u. Te iste godine slavio je Mladu misu u svojoj rodnoj Dubravi.

Nakon godina formacije obavljao je sljedeće službe: kapelan u župi sv. Nikole u Rijeci (1973 - 1974), kapelan u župi sv. Ante u Puli (1973 - 1975), voditelj HKM Wetzlar (1975 - 1980), voditelj HKM Wiesbaden (1980 - 1986), župnik njemačke župe Presvetog Trojstva u Wiesbaden-u (1986 - 1995), duhovni voditelj staračkog doma Antoniusheim u Wiesbadenu (1995 - 1996). Iz zdravstvenih razloga napušta Njemačku i pred Božić 1996. vraća se u domovinu na Poljud u Split hodeći kalvarijskim putem čudesno i potresno poput kalvarijskog Isusa.

Nekoliko dana pred smrt, svjestan svog lošeg zdravstvenog stanja, na vlastito inzistiranje, prima svete sakramente poputbine. Iste sakramente prima, svjestan da mu je sestrice smrt, uistinu na vratima na vigiliju Velike Gospe. Ujutro, u petak,

na Veliku Gospu sklapa zauvijek svoje tjelesne oči.

Pogreb našeg pokojnika obavljen je u ponedjeljak 18. kolovoza 1997. na groblju Lovrinac u Splitu. Na sprovod je došlo mnogo svećenika, časnih sestara i mnoštvo božjeg naroda. Sprovod je predvodio provincijal dr. Bernardin Škunca.

Nakon sprovoda za pokojnog fra Antu slavljena je u samostanskoj crkvi na Poljudu misa zadušnica. Koncelebriranu sv. misu predvodio je uz asistenciju tridesetorice svećenika dr. Marin Barišić, pomoćni splitski biskup. Preko mise su se od pokojnika oprostili: u ime samostanske zajednice - gvardijan fra Ante Bilokapić, u ime župe Presvetog Trojstva u Wiesbadenu - gradski dekan Ernst-Ewald Roth i u ime splitskog svećenstva - splitski dekan don Zdenko Bralić. Iza mise je u samostanu za rodbinu i nazočne priređena večera.

Za vrijeme sprovoda u besjedama govornika i u razgovoru s ljudima često su se mogle čuti riječi kako je fra Ante bio dobar čovjek, pun humora (često se šalio i na svoj račun), spreman uvijek priteći u pomoć drugima. Ponosio se svojim domoljubljem, a njegova ljubav prema domovini Hrvatskoj napose je došla do izražaja u vrijeme domovinskog rata. Bio je jedan od glavnih pokretača za osnivanje Hrvatske kulturne zajednice u Wiesbaden-u, član inicijativnog odbora i suosnivač. Neumorno je djelovao i pomagao svim hrvatskim udrugama u Wiesbadenu i mnogo pridonio u uspješnom prikupljanju pomoći za napaćenu domovinu.

Neka našem fra Anti koji je u ovom životu učinio mnogo dobra i koji je na ovoj zemlji prošao pravo čistište, dragi Bog udjeli vječni mir i blaženstvo.

Dr. fra Ante Bilokapić

Ljetni fest SPD-a

Wiesbaden, Alter Friedhof, 28. rujna 1997.

U subotu, 13. rujna 1997. na starom groblju (Alter Friedhof) u Wiesbadenu održan je ljetni fest stranke SPD. Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden već po peti put sudjeluje u ovom tradicionalnom festu SPD-a, koristeći i ovu priliku za stjecanje novih i produbljanje starih prijateljstava prema Hrvatskoj. Kao i obično priredili smo štand s obiljem informacija o hrvatskom turizmu, povijesti, kulturi i gospodarstvu, a potkrijepili ih raznovrsnom ponudom hrvatskih kolačaa, savijača, domaćeg graha i vrsnih hrvatskih vina.

Naš štand posjetio je novoizabrani predsjednik wiesbadenskog SPD-a gospodin Matthias Kollatz, koji nam se osobno predstavio i zaželio dobrodošlicu. Gospodin Kollatz posebno se zanimao za političku i gospodarsku situaciju u Hrvatskoj. Pričao nam je kako je

već boravio u Hrvatskoj i kako je oduševljen prirodnim ljepotama i kulturnom baštinom Hrvatske.

Veliki interes posjetitelja privukle su turističke knjige i prospekti Hrvatske koje smo dijelili na našem štandu. Postavljena su nam razna pitanja a najčešća su glasila: Gdje bi bilo najbolje otići, što bi se u Hrvatskoj moralo svakako vidjeti, kako se kreću cijene apartmana i soba, kakva je ponuda, kakve su mogućnosti izlaska i provoda i sl. Pitanja o ratu i sigurnosnoj situaciji nije bilo pa smo s veseljem ustanovili da se turizam vraća u Hrvatsku.

Našim dragim članovima i prijateljima, koji su spremno pomogli pripremanjem jela, gradnjom štanda i poslugom na štandu najsrdačnije zahvaljujemo! (BAn)

Matthias Kollatz u društvu Biserke Andrijević

Doviđenja u domovini

Fra
Augustin Vlašić

U nedjelju, 14. rujna 1997., na redovnoj podnevnoj misi u crkvi Presvetog Trojstva u Wiesbadenu, nakon devetgodišnjeg djelovanja, oprostio se od svojih župljana fra Augustin Vlašić, voditelj Hrvatske katoličke misije Wiesbaden.

Fra Agustin se obratio župljanima i zahvalio im na podršci i zajedničkom radu u proteklih devet godina i navijestio da se vraća u domovinu tj. da odlazi u franjevački samostan u Trogiru, te da nama svima želi da se i mi jednoga dana vratimo u domovinu. Zahvalio se također svojim najbližim suradnicima i poželio dobrodošlicu novo pridošlom voditelju misije dr. fra Anti Bilokapiću.

Svečanoj oproštajnoj misi bili su nazočni: gospodin Ernst-Ewald Roth, gradski dekan, gospodin Hanno Heil, predstavnik limburške biskupije, fra Bernard Dukić, naddušobrižnik za hrvatsku pastvu u Njemačkoj koji je također navijestio svoj odlazak u domovinu i to u vječni grad Knin, pa se ujedno i on oprostio od wiesbadenskih Hrvata, fra Rafel Romić, župnik njemačke župe St. Kilian i fra Mirko Bobaš, župnik njemačke župe Presvetog Trojstva. Kratkim riječima zahvale i oni su se oprostili od fra Augustina.

Poslije mise župljani su ispred crkve imali priliku osobno se oprostiti od fra Augustina a poneki su i obećali kako će ga posjetiti u Hrvatskoj. To će ga - ako se ostvari - nedvojbeno obradovati!

Fra Augustinu želimo puno uspjeha u radu i sve najbolje u domovini! (BAn)

Inh. Fam. Bartulovic
Schwalbacher Str. 36
65183 Wiesbaden
Tel. (06 11) 408833

So erreichen Sie uns:

Tägliche Öffnungszeiten:
11.30 bis 14.30 Uhr
18.00 bis 24.00 Uhr
- Montag Ruhetag -

UPITNIK

Kako doživljavate Hrvatsku nakon sedam godina nezavisnosti ?

Ovo smo pitanje postavili Hrvatima i Hrvatima iz Wiesbadena i okolice kako bi potakli na razmišljanje o svemu što u našoj domovini treba pohvaliti, kao i o svemu što bi trebalo poboljšati. Htjeli smo čuti njihove doživljaje i iskustva, pozitivne i negativne. Polazište za razgovor je naravno neupitno - nezavisna Hrvatska nije naprosto neko "poboljšanje" nego istinski preporod, nije neka "nova vlast" nego, konačno, naša Država. Isto tako je neupitno da stjecanjem nezavisnosti nije već sve urađeno, nego postavljen onaj bitan temelj kojim izgradnja duhovno i materijalno bogatog i uspješnog društva visokih moralnih vrijednosti uopće postaje moguća. Koliko smo napredovali u toj izgradnji ?

Mjesta u "Riječi" je bilo samo za nekoliko odgovora, ali i svi mi ostali koji ovaj put nismo dobili priliku za izjašnjenje, trebali bi sami za sebe razmisliti što bi odgovorili i iskreno si priznati koliko naše osobno ponašanje i djelovanje doprinosi ili odmaže bržem postizanju željenog stanja. Razmišljanja poput onog ... "Ja ionako ne mogu ništa promijeniti" ... su naravno potpuno pogrešna, jer kad svatko učini makar malo, svi zajedno ćemo učiniti mnogo !

Vera Tomašić, 36 g., službenica.

Kada sada dolazim u Hrvatsku, doživljam ju u sasvim pozitivnom svjetlu, divnu i toplu. Ljudi su vrlo srdačni i prijateljski, otvoreni i iskreni. Svugdje se osjeća napredak, otvaraju se mnoge radnje, osnivaju tvrtke, ponuda je bogata.

No moram primijetiti i ono što je daleko od zadovoljavajućeg. Zdravstvo je, na primjer, u vrlo lošem stanju. Jadan onaj tko je u Hrvatskoj bolestan. Bolnice i zdravstvene ustanove su jako slabo i oskudno opremljene, nedostaju moderni medicinski uređaji. Bolje lijekove ljudi moraju uglavnom sami nabavljati i plaćati iz vlastitog džepa. Tu bi država morala hitno nešto učiniti, kako bi se olakšale tegobe onih koji su zbog bolesti u teškom položaju.

Josip Smokrović, 56 g., strojobravar.

Nije lako sažeti u par rečenica mnoge utiske i osjećaje vezane uz Hrvatsku i sedam godina nezavisnosti. Za početak možda ono što mi se čini najvažnije - cijeli naš tijek života, moje supruge i mene, preokrenut je, dobio je novi smisao i usmjerenje. Ovo ovdje, gdje sad živimo i kamo smo stigli nakon pola stoljeća života, sad nam izgleda kao nešto što treba čim prije napustiti, iako nas naravno još mnogo toga veže kao na primjer zapošljenje i osiguran materijalni položaj, pa sin i njegova obitelj. Ali nakon proteklih sedam godina nezavisnosti, naš je jasan cilj u "sljedećih sedam" na neki način uspjeti se vratiti u Hrvatsku.

Naravno da nas neke stvari i zabrinjavaju. Vidimo velika razmimoilaženja među političkim strankama u stvarima gdje bi zapravo trebali biti jedinstveni. Kod nekih kao da nedostaje razumijevanja da smo mi mala zemlja koja zbog toga mora tražiti drukčija rješenja u ustrojstvu države i društva od onih koja nam predlažu i čak pokušavaju nametnuti mnogo veće i jače zemlje. To što težimo zapadu nipošto ne znači da recimo Engleska, Njemačka ili Francuska, a najmanje Amerika, bolje znaju od nas što nam je činiti, jer naše je povijesno iskustvo upravo oprečno njihovom. Multikulturalnost Amerike koja je ili površna ili se odnosi na grupe bez utjecaja, mogla bi - izravno preslikana - za Hrvatsku biti pogubna isto kao i pokušaj

integracije velikog broja stranaca s čim i Njemačka i Francuska imaju teškoća. O arhaičnoj monarhiji ne treba ni govoriti. Hrvatska se mora suprotstaviti pritiscima izvana u čemu bi jedinstvo stranaka u tom pogledu jako pomoglo.

Jure Štambuk, 56 g., strojarski tehničar.

Prvo što mi pada na pamet je to da se moje današnje doživljavanje Hrvatske ni po čemu ne može usporediti s bivšom državom. Ovo je nešto sasvim novo i potpuno drukčije. Već sam prelazak granice budi u meni snažan osjećaj dolaska iz tuđine na svoje, odnos sa službenicima je poslovan, uljudan i prijateljski, jer to su sad moji Hrvati a ne tuđini pred kojima bih osjećao strepnju. Taj lijepi osjećaj da sam u svojoj zemlji, među svojim nastavlja se cijelim putem kroz Hrvatsku. Dobar dio puta vodi me kroz nekada okupirane krajeve, koje sam prije obilazio i pritom se pitao, kako netko može priznati hrvatsku nezavisnost a onda predlagati onakav plan kakav je bio Z-4 ? Iako nikad nisam povjerovao da bi hrvatsko vodstvo tako nešto moglo prihvatiti, ipak me je to podlo ucjenjivanje Hrvatske uznemiravalo.

Jedini pravi odgovor bila je Oluja. Moja supruga i ja smo neposredno nakon oslobađanja prošli kroz te krajeve i osjetili ogromno olakšanje, unatoč tužnoj slici pustoši i razaranja koju su četnici ostavili za sobom. Nikad više nećemo morati zaobilaziti naše hrvatske krajeve ! Tada su i naše nade i očekivanja prema Hrvatskoj jako porasle. Malo nas je razočaralo kad smo kasnije sve češće slušali žalbe i vidjeli nezadovoljstvo među stanovništvom. Teško nam je bilo prosuditi koliko su žalbe bile opravdane, ali vjerujemo da nije samo siromaštvo bilo tome razlog - jer ono je bilo neizbježna posljedica nametnutog nam rata - nego još više pojava novopečenih bogataša, niklih preko noći. Nama koji u Hrvatskoj provodimo samo dopust, jamačno je teško suditi o opravdanosti naglog bogaćenja s jedne i siromašenja s druge strane, ali nakon nedavnog višemjesečnog boravka u domovini uočili smo nešto još gore, što bi najodlučnije trebalo spriječiti. Radi se o sve češćoj pojavi korupcije koje ima u školstvu, zdravstvu, sudstvu, zapravo u svim službama i oblicima javnog života. Ništa toliko ne narušava vjeru u državu kao korupcija i zato vjerujemo da će ubrzo biti poduzeti koraci za njeno suzbijanje.

Što se demokracije tiče, želio bih razvoj prema nekoliko jakih stranaka umjesto sadašnjeg stanja gdje je jedna stranka dominantna a ostalih manjih i najmanjih ima previše. Za najbolju moguću vladu nije dovoljno da samo stranka na vlasti bude jaka i kvalitetna nego je isto tako potrebna snažna i kvalitetna oporba. Nesumnjivo će tu doći do poboljšanja, jer hrvatska je demokracija još vrlo mlada.

Par riječi želim reći i o zapadnim i europskim integracijama kojima Hrvatska želi pristupiti što je prije moguće. Mislim da nam se ne treba žuriti i da u integracije treba ulaziti kad budemo imali povoljniju pregovaračku poziciju, dakle kad ne bude pritiska i ucjenjivanja bilo zbog Bosne i Hercegovine, bilo zbog istočne Slavonije ili nečeg trećeg.

Tomo Kletuš, 59 g., stolar.

Ja sam presretan da smo doživjeli nezavisnu Hrvatsku, da je sad cijela oslobođena, i da se svim krajevima naše domovine može slobodno kretati. Veliko mi je olakšanje i zadovoljstvo što uvijek i svugdje mogu bez ikakve bojazni reći što mislim, a isto tako i od svojih sugovornika dobiti iskren i otvoren odgovor. Koliko god uživam u našoj novostečenoj slobodi, čini mi se da bi je u nekim stvarima ponekad moglo biti i više. Tu mislim na političke stranke i njihove odnose međusobno kao i odnose unutar tih samih stranaka. Očekujem da će s vremenom doći do promjene na bolje i da će naš demokratski ustroj sa sve više stečenog iskustva djelovati sve savršenije.

Moja supruga i ja se u našoj Hrvatskoj odlično snalazimo, puno bolje nego u onoj prijašnjoj propaloj državi. Odnos prema građaninu je korektan i pristojan. Užitek nam je otići u domovinu, pa zato i idemo što češće možemo. Kupili smo stan u Malinskoj i doista smo u potpunosti ispunjeni divnim osjećajem da smo svoji na svome.

Međunarodni ljetni fest

U nedjelju 28. rujna 1997. u Wiesbadenu je održan 21. Međunarodni ljetni fest Vijeća stranaca. Vijeće stranaca je ujedno slavilo i 25 - u obljetnicu svoga postojanja u Wiesbadenu.

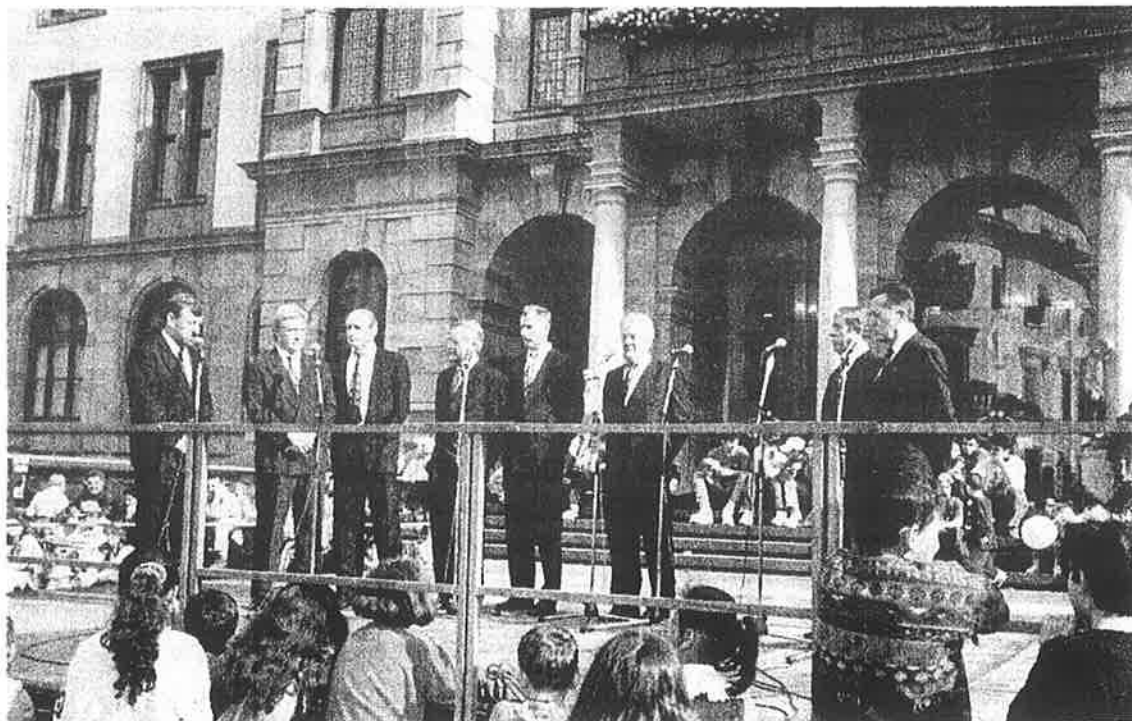
Mnogobrojne udruge i inicijative wiesbadenskih stranaca na svojim su štandovima nudili bogatu kulinarsku ponudu a na pozornici ispred gradske vijećnice izmjenjivale su se folklorne, plesne i pjevačke grupe.

Hrvatska kulturna zajednica je i ove godine bila prisutna i potrudila se na najbolji mogući način predstaviti Hrvatsku. Uz naš već tradicionalni štand s ponudom hrvatskih specijaliteta, priredili smo u suradnji s Caritasom iz

Fulde prodajnu izložbu ručnih radova koje su izradile prognanice iz istočne Slavonije.

U kulturnom programu predstavljali su nas folklorna skupina Hrvatske katoličke misije i klapa "Feral" iz Frankfurta koja je otpjevala nekoliko prekrasnih dalmatinskih pjesama. Publika je bila oduševljena te je burnim pljeskom i povcima iznudila od "Ferala" da otpjevaju još koju pjesmu. Za nas Hrvate ni to nije bilo dosta pa smo zajedno s Feralima nastavili s pjesmom na štandu HKZ-a. Raspoloženje je bilo odlično čemu je uveliko pridonijelo prekrasno sunčano i toplo vrijeme, svakako neobično za ovo doba godine.

(BAn)

Nastup klape "Feral" iz Frankfurta

Glazbena večer

Na poziv HKZ-a u Wiesbaden-u gostovali vrhunski hrvatski glazbenici

Grad Wiesbaden na razne načine pruža svojim stranim sugrađanima mogućnost predstavljanja njihove kulturne baštine. Jedna od takvih prilika bila je "Interkulturalni tjedan", koji je priredio "Odbor za razumijevanje među narodima" gradskog parlamenta. Poziv za sudjelovanje upućen je aktivnijim udrugama a naravno nije mimoišao ni našu Hrvatsku kulturnu zajednicu koja je svojim radom dobro poznata u gradskom parlamentu i poglavarstvu. Poziv smo bez oklijevanja prihvatili uvjereni kako ćemo zahvaljujući dobrim vezama s domovinom moći ponuditi zahtjevan program. I doista - pružila nam se prilika pozvati u goste dva vrlo poznata hrvatska glazbenika: opernog pjevača Hrida Matića, prvaka Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu i skladatelja i glazbenika Dalibora Paulika, autora mnogih nezaboravnih pjesama i vrsnog pianistu. Izbor vrhunskih umjetnika ponukao je priređivače "Interkulturalnog tjedna" da nam za našu predstavu osiguraju vrlo lijepu Svečanu dvoranu (Festsaal) u Gradskoj vijećnici.

Vrlo kvalitetan program i lijepa, svečano opremljena dvorana su bila dva jako važna preduvjeta za uspješno predstavljanje bujnog kulturnog života naše domovine. Preostajao je treći, možda najvažniji: privući ne samo hrvatsku nego i njemačku publiku, jer je i u najboljem koncertu teško uživati ako ugođaj kvari poluprazna dvorana. Zato nismo štedili truda kako bi o održavanju koncerta obavijestili što veći broj Hrvata i naših njemačkih prijatelja. Tiskali smo grafički i sadržajno privlačne pozivnice na hrvatskom i njemačkom jeziku i dijelili ih kad god se za to ukazala prilika. Preostalo nam je još jedino čekati i . . . dočekati.

Dan održavanja koncerta, subota 4. listopada, počeo je lijepim sunčanim jutrom koje kao da je nagovještavalo i lijepu večer. Sve je krenulo davno planiranim i utvrđenim tijekom. Naši umjetnici stigli su na vrijeme u zračnu luku Frankfurt i usprkos priličnoj gužvi ugledali smo

ih i prepoznali čim su se pojavili na izlazu. Vožnju do Wiesbadena iskoristili smo za međusobno upoznavanje, pri čemu se brzo uspostavila prisnost. Nakon smještaja u hotel i kraćeg odmora, opet smo se sastali radi dogovora o najavi i vođenju programa. Do početka koncerta je preostalo još nekoliko sati, upravo dovoljno za odlazak kući i uređivanje, jer trebalo je ranije doći u dvoranu, dogovoriti zadnje pojedinosti, biti spreman dočekati i pozdraviti prve goste.

Gosti su počeli pristizati - prvo pomalo a zatim u sve većem broju. Svečana sala se popunila skoro do zadnjeg mjesta. Lagani žamor odisao je iščekivanjem i nadom u veliki doživljaj. Bio je dakle ispunjen i onaj treći preduvjet za najbolje moguće predstavljanje naše Hrvatske - došli su gosti !

Izlaskom voditeljice programa utihnuo je žamor. Pozdravila je nazočne, među kojima su pored ostalih dragih gostiju bili i hrvatski poslanik u Frankfurtu, gospodin Zdenko Karakaš, poslanica u Gradskom parlamentu i ujedno predsjednica Odbora za razumijevanje među narodima, gospođa Daniela Kornmüller-Bolte, naš novopristigli župnik, fra Ante Bilokapić i dopredsjednica Vijeća stranaca, gospođa Mira Damjanović. Voditeljica je zatim najavila prve glazbene točke i pozvala glazbenike. Njihov dolazak srdačno je pozdravljen pljeskom. Hrid i Dalibor (neka mi ne zamjere prisno oslovljavanje) na trenutak su upijali ugođaj u Svečanoj dvorani. Zavladao je potpuna tišina. Onda su se razlili zvuci glasovira da bi zatim uzmaknuli pred prvo tihim, kao udaljenim pjevanjem a onda sve bližim i snažnijim, obuzimajući nas sve više svojom osjećajnošću. Glasovir je pratio pjesmu ponekad na odstojanju, ponekad opet stapajući se s njom u skladni duet. Kad bi pjesma utihnula glasovir bi nam privukao pažnju prelijevanjem tonova u bogatstvu bezbrojnih nijansa. Pa onda opet glas, zvučan i jasan, ali nikad hladan nego uvijek osjećajan i

izražajan, glas u kojem smo čutili i zahtjev i molitvu, i radost i tugu, i ljubav i pokoru. Hrid i Dalibor su - jedan svojim osebnim pjevanjem a drugi nijansiranom pratnjom na glasoviru - već u prvim točkama osvojili slušatelje. Nagrada je bila sve burniji pljesak iza svakog upravo izvedenog niza, sve srdačniji pozdrav na svaku najavu novog niza. A svaki niz - sastavljen od više glazbenih točaka - vodio nas je u jedan glazbeni smjer. Izvođene su skladbe kako poznatih europskih skladatelja tako i hrvatskih, a među njima našli su se i naši izvođači sa svoja dva djela. Zaneseni glazbom zaboravili smo vrijeme, kraj programa došao je prebrzo. Dvoranom se spontano prolomio pljesak, ustrajno tražeći barem kratki produžetak. Voditeljica je umjesto oprostajnih riječi u ime gostiju zamolila izvođače da izvedu još nešto po svom izboru. Hrid i Dalibor udovoljili su želji sa još dvije skladbe talijanskih skladatelja i - posebno za goste Hrvate - dvije vrlo poznate domoljubne pjesme: "U boj" iz opere "Nikola Šubić Zrinski" Ivana pl. Zajca i "Vilu Velebita", koju je dio publike zapjevao zajedno s Hridom. To je bio vrhunac spontanog odgovora publike umjetnicima, prihvatanja njihove glazbe i umijeća, dubokog prepuštanja snažnom glazbenom doživljaju.

Dugo je potrajalo dok pljesak nije utihnuo. Umjetnicima je prišla gospođa Kornmüller-Bolte

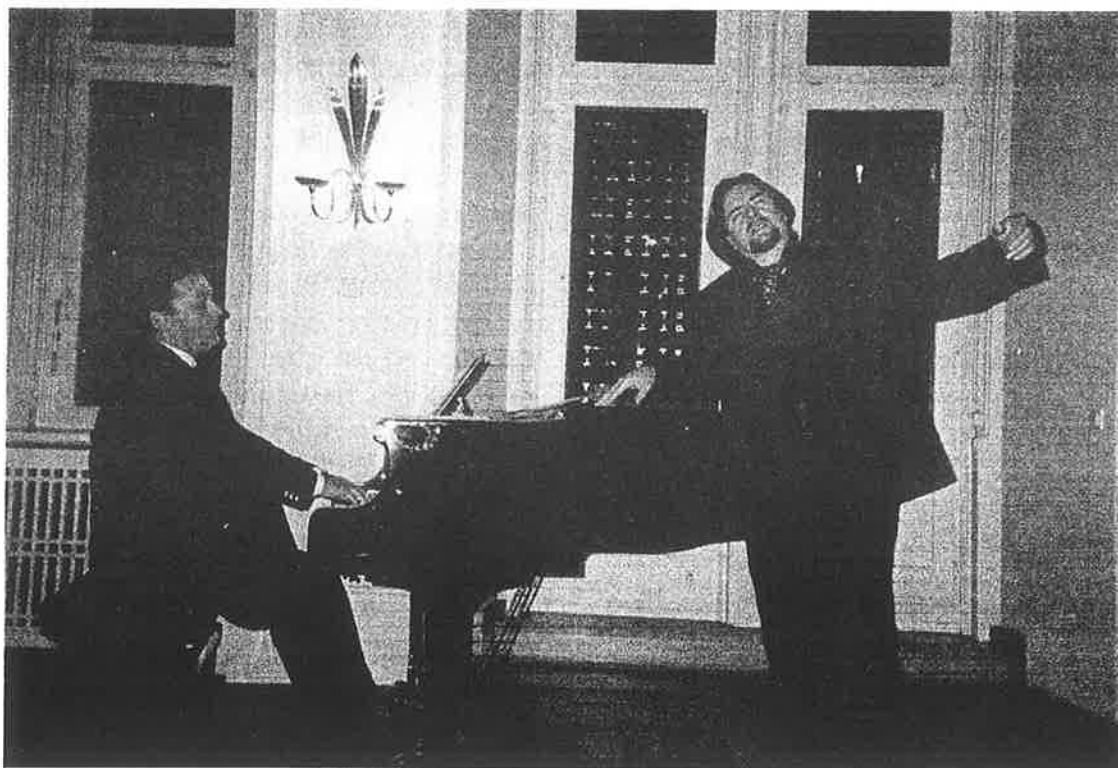
i u ime gradskog parlamenta i Odbora za razumijevanje među narodima predala im prigodne darove.

Nikome se nije žurilo kući. Ostati još koju minutu, porazgovarati o vrlo uspjelom koncertu, zahvaliti umjetnicima na tako predanom predstavljanju naše Hrvatske . . . svi kao da su time željeli učrstiti sjećanje na ovu "Večer nezaboravnih melodija".

Kući se nije žurilo ni Hridu ni Daliboru. Rado su prihvatili prijedlog da ostatak večeri provedemo u "Mauritiusu" kod obitelji Bartulović. Dalibor nas je do suza nasmijao svojim šalama, a Hrid uz posudenu gitaru velikodušno tažio našu žeđ za hrvatskom pjesmom.

"Večer nezaboravnih melodija" je po svojoj umjetničkoj razini daleko izišla iz okvira "Interkulturalnog tjedna". Ona je još jedan primjer kako se za zahtjevne programe može dobiti podrška grada. Ali uspjeh na kraju ipak odvisi o odzivu publike, jer bez publike svaki program postaje besmislen bez obzira na kakvoću. Uz veću podršku Hrvata iz Wiesbadena i okolice, ovakvo uspješno predstavljanje hrvatske kulture i svjedočanstvo njenog sezanja u drevnu prošlost moglo bi biti češće upriličeno.

(IvAn)

Nastup Hrida Matića i Dalibora Paulika u gradskoj vijećnici

Belcanto mit Stimmgewalt

Tenor Hrid Matic zu Gast im Rathaus

Einen Liederabend mit „unvergesslichen Melodien“ offerierte die Kroatische Kulturgesellschaft Wiesbaden gemeinsam mit dem Ausländerbeirat und dem Ausschuß für Bürgerbeteiligung und Völkerverständigung bei einem Konzert im Rathaus. Stimmgewaltig und mit überzeugendem Nachdruck interpretierte der Tenor Hrid Matic Werke, die im weitesten Sinne dem Belcanto zuzuordnen sind.

Hrid Matics vokaler Kraft kamen Bravourarien von Giuseppe Giordani und Alessandro Stradella dankbar entgegen. Ein wenig stimmlich zu kräftig wirkte „Wenn ich deine Augen

seh' ich grolle nicht“ von Robert Schumann. Hier wäre ein bißchen mehr an Subtilität angesagt gewesen. Sehr ausdrucksvoll und von kantabler Schönheit geprägt präsentierte der Tenor, einfühlsam auf dem Flügel von Dalibor Paulik begleitet, „E lucevan le stelle“ aus der Oper „Tosca“ von Giacomo Puccini. Hier vermochte Hrid Matic die Vorzüge seiner profunden, im „molto cantabile“ angesiedelten, Qualitäten bestens vorstellen. Mit zwei Arien aus Opern von Zajc und Gotovac wurde das Publikum in die Welt der spätromantischen Literatur der kroatischen Oper eingeführt. *zgs*

Wiesbadener Kurier

Montag, 6. Oktober 1997

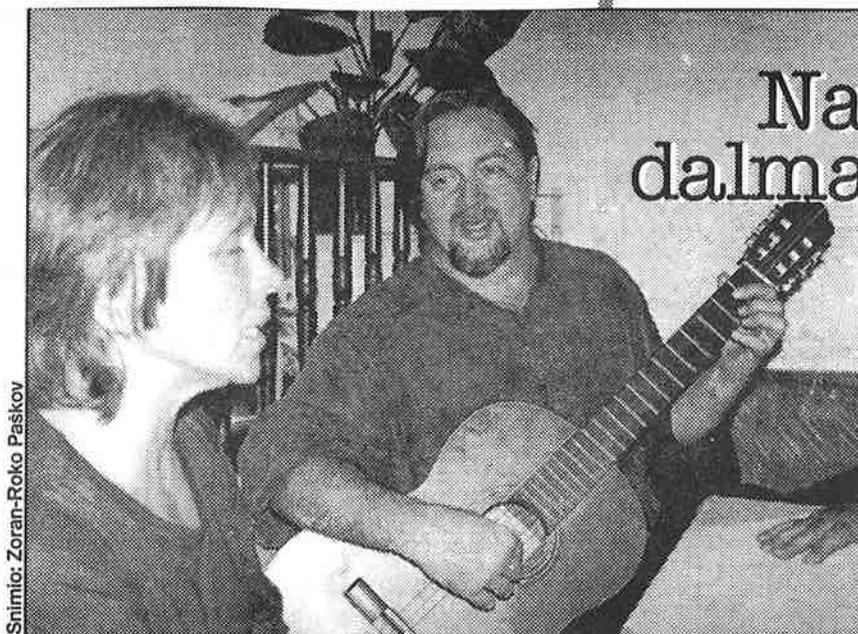
Večernji list PETAK, 10. X. 1997.

Matić oduševio

WIESBADEN - Poznati domovinski tenor Hrid Matic uz klavirsku pratnju Dalibora Paulika, oduševio je brojne Hrvate i njemačke prijatelje koji su u sklopu »Internacionalnog kulturnog tjedna« bili nazočni koncertu »Nezaboravnih melodija«, koji je održan u Rathausu - Festsaal. Tom prigodom

hrvatski su se glazbenici predstavili dijelima poznatih svjetskih i domaćih kompozitora: Puccinija, Verdija, Wagnera, Straussa, Zajca i Gotovca. Nazočna publika, uključujući i brojne Nijemce s oduševljenjem je pozdravila taj glazbeni događaj.

Z. R. Paškov

Snimio: Zoran-Roko Paškov

Nakon uspješnog nastupa u Gradskoj vijećnici Matić je zapjevao dalmatinsku pismu u društvu Biserke Andrijević - predsjednice Hrvatske kulturne zajednice Wiesbadena

HRID MATIĆ U WIESBADENU Na kraju dalmatinska pisma

Poznati domovinski tenor Hrid Matic, uz klavirsku pratnju Dalibora Paulika, ovih je dana nastupio u Wiesbadenu na »Internacionalnom festivalu« stranih sugrađana. U lijepoj dvorani Gradske vijećnice u Wiesbadenu Matić je održao prekrasan koncert kome su uz Hrvate bili nazočni i mnogi Nijemci, koji za ovakve solističke nastupe uvijek pokazuju posebno zanimanje. Nakon koncerta,

zajedničko druženje nastavljeno je u hrvatskom ugostiteljskom objektu »Mauritius« do kasnih sati. Hrid Matic i ovom se je prigodom opet našao u društvu gitare i svojih hrvatskih prijatelja i domaćina. A tada je, onako za dušu, »pala« i dalmatinska pisma. Ovom prigodom našem tenoru su pomogli Biserka Andrijević, - predsjednica »Hrvatske kulturne zajednice« iz Wiesbadena, Drago Tropicsek sa suprugom, prof. Marijan Batinić, dopredsjednik Hrvatske kulturne zajednice i domaćini.

Zoran-Roko Paškov

Večernji list

10. STUDENOGA 1997.

Reisebüro

ADRIANA

Karlsruher Str. 12
60329 Frankfurt / Main
Tel. 069 - 236666

**VIŠE OD 20 GODINA ISKUSTVA - OBRATITE SE S POVJERENJEM
PRIJE SVAKOG PUTOVANJA U DOMOVINU I DILJEM SVIJETA !**

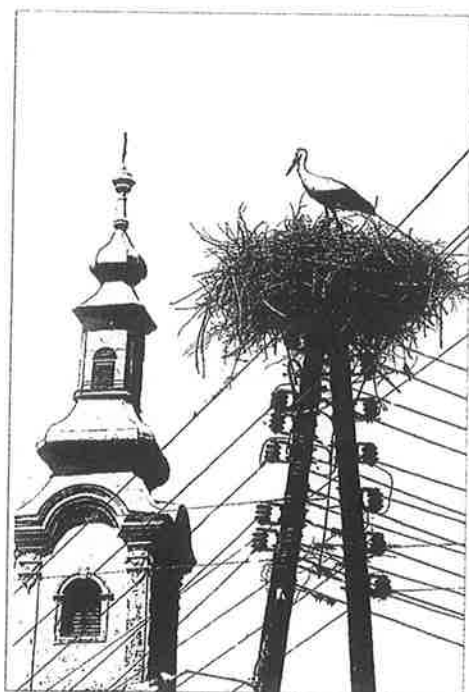

NUDIMO VAM:

- autobusne karte iz TOURINGova programa
- letove svih kompanija i turistička putovanja
- trajektne karte
- NOVO: usluge sudskoga tumača i prevoditelja

Cijenjenim gostima i poslovnim partnerima želimo

ČESTIT BOŽIĆ I SRETNU NOVU GODINU !

Vi imate problem....

Na godišnjem odmoru, svatovima ili krstikama ste snimili (visešatni) video film. Ruku na srce, da li ste ikada odgledali cijeli film strpljivo do kraja?

Rodjaci i poznanici izbjegavaju Vaša "premiijerna" prikazivanja upravo zbog "maratonske" dužine i nedoradjenosti filmova....

Mi imamo rješenje !!!

Iz Vašeg "maratonskog" filma ćemo izabrati najljepše scene, te montirati film koji zajedno sa naslovima neće trajati dulje od 30-40 minuta.

Tako priredjen film ćete rado pogledati više puta Vi i Vaši poznanici. Takav film možete s ponosom nekome i pokloniti !

Nazovite: Ing. Željko Žigrić Tel.: 06192/31766

Snimanje i montaza video-filmova - Fotografija - Digitalna fotografija

155 godina Matice hrvatske

Radni susret ogranaka i kolektivnih članova MH u Düsseldorf-u

U subotu, 8. studenoga 1997. u prostorijama HKM u Düsseldorfu održan je susret ogranaka i kolektivnih članova Matice hrvatske u Njemačkoj. Domaćin susreta bio je ogranak MH Rheinland. Susretu su prisustvovali gospodin Josip Bratulić, predsjednik MH, gospodin Stjepan Sučić, dopredsjednik MH, ujedno zadužen za ogranke u inozemstvu, gospodin Krešimir Mikolčić glavni tajnik MH iz Zagreba te gospodin Stjepan Šulek, pročelnik za kulturu i prosvjetu pri hrvatskom Veleposlanstvu u Bonnu. Od ogranaka i kolektivnih članova MH u Njemačkoj nazočni su bili predstavnici: MH Rheiland, MH Ruhrgebiet i MH Karlsruhe, a od kolektivnih članova: HKD Koblenz, HKD Frankfurt, HKD Krešimir IV Neuss, HKD Aachen i naravno poslanstvo HKZ Wiesbaden u kome su bili Biserka Andrijević, Marinko Bodrožić, Juraj Štambuk i Ivo Andrijević.

Nakon što je voditelj skupa gospodin Ilija Miošić, predsjednik MH Rheinland, otvorio skup i pozdravio nazočne slijedila su izvješća o programu i djelatnostima svakog pojedinog ogranaka i kolektivnog člana. Mi smo sva ta izlaganja pratili s posebnim zanimanjem, jer nam je to bila dobrodošla prilika upoznati se s radom i iskustvima drugih nama bliskih udruga. Izvješće za Hrvatsku kulturnu zajednicu Wiesbaden podnijela je gospođa Biserka Andrijević. Svakako moramo naglasiti da nas je obuzela radost kada smo čuli koliko se i što se sve priređuje i s kakvim uspjehom. Možemo s ponosom reći da hrvatski duh u dijaspori nije zamro, da živi i da će još dugo poživjeti.

.....

Slijedilo je tada predavanje prof. dr. Josipa

Bratulića "Matica hrvatska danas". U svom predavanju gospodin Bratulić je ispričao kratku povijest Matice hrvatske, najstarije i nedvojbeno najuglednije hrvatske kulturne ustanove.

Matica hrvatska pod imenom "Matica ilirska" utemeljena je 1842. godine u doba hrvatskoga narodnoga preporoda tzv. "ilirskog pokreta". Osnovali su je uglavnom mladi ljudi, najstariji član i prvi predsjednik Matice ilirske bio je grof Janko Drašković koji je tada imao 40 godina. U svom govoru prilikom utemeljenja grof Janko Drašković ističe da je glavna svrha društva nauka i širenje književnosti na narodnome jeziku. Matica se isprva bavi uglavnom tiskanjem klasičnih djela hrvatske književnosti. Prva izdana knjiga bila je "Osman" Ivana Gundulića. Vrlo značajno je i izdavanje časopisa "Kolo" koje je okupljalo sve značajnije Hrvatske književnike onoga doba. U vrijeme Bachova apsolutizma pod pritiskom germanizacije dolazi do stagnacije tiska hrvatske knjige, no Matica uspijeva izdavati časopis "Neven". Nakon pada Bachova apsolutizma ponovo je živnula izdavačka djelatnost, a Matica izdaje i prvi hrvatski književno-znanstveni časopis "Književnik", a potom i beletristički časopis hrvatske književnosti "Vijenac".

1874. godine, promjenom pravilnika i pod upravom predsjednika Ivana Kukuljevića Sackinskog, Matica ilirska mijenja ime u Matica hrvatska, a otada njeno djelovanje postaje još uspješnije. Matica objavljuje knjige o povijesti, o fizici i kemiji, o novim otkrićima te književna djela hrvatskih autora 19. stoljeća a tiska i popularna djela onoga

vremena uglavnom da bi privukla mladež. Dolazi do širenja pismenosti, prosvjetiteljstva i znanosti pa tako i do veće potražnje za knjigom. Posjedovanje i poznavanje knjiga pridonosi većem ugledu u društvu. Već se oko 1900. Matičine knjige tiskaju u 10 do 15 tisuća primjeraka. Matica hrvatska postaje središnja hrvatska kulturna ustanova i najjača nakladnička kuća koja djeluje neprekidno do danas.

Nakon Prvog svjetskog rata, u novoj državi, dolazi do prve krize uglavnom zbog nedostatka sredstava: novčane glavnice su u ratu propale, a od države Matica nije dobivala pomoć. Unatoč tome Matica se vlastitim snagama oporavlja i uspijeva tiskati značajna djela hrvatskih pisaca a izdaje i časopise "Hrvatska revija", "Omladina" i "Nastavni vjesnik".

Nakon Drugog svjetskog rata Matica se ponovo našla u teškim prilikama i to ne samo materijalnim. Suradnici MH su bili proganjani, mnogi su stradali, njezine su zgrade bile nacionalizirane a ujedno je izgubila i posebni položaj među nakladnicima. Ipak MH ne posustaje, već velikom upornošću nastavlja s radom i opet postiže uspjehe. Vrhunac Matičine djelatnosti bilo je izdavanje biblioteke "Pet stoljeća hrvatske književnosti" koja je prikazala povijesni i umjetnički put hrvatske pisane riječi od njezinog početka do danas.

U vrijeme koje je predhodilo hrvatskom proljeću u Matici hrvatskoj je sastavljena 1967. godine "Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika", u kojoj se potpisnici zalažu za jednakopravnost četiriju književnih jezika: slovenskog, hrvatskog, srpskog i makedonskog. Što je jugo-režim mislio o bilokakvoj ravnopravnosti Hrvata, pa tako i jezičnoj, vidjelo se po tome što su potpisnici Deklaracije završili u zatvoru.

1969. godine MH postaje glasnogovornik i jedan od nosilaca hrvatskoga proljeća. U matičinom "Hrvatskom tjedniku" razložena su nova politička rješenja o uređenju tadašnje

Jugoslavije. Donosi se odluka o skupljanju novčanih sredstava i podizanju kredita za izgradnju autoceste Zagreb-Split i tunela kroz Učku. Komunističke vlasti na brutalan način gase hrvatsko proljeće, pa tako 1972. MH biva raspuštena a njezina djelatnost zabranjena dok su ugledniji djelatnici završili u tamnicama. Matičin Nakladni zavod koji djeluje od 1960. uspio je preživjeti i nastaviti radom i nakon raspuštenja Matice hrvatske.

Nakon sve snažnijih demokratskih kretanja u Hrvatskoj 1989. godine, dolazi do obnove rada Matice hrvatske a isto tako obnovljeno je i djelovanje 130 Matičinih ogranaka u Hrvatskoj i u inozemstvu. Tu je gospodin Bratulić završio pregled povijesti, jer smo tu nedavnu prošlost zajedno proživjeli.

Nastavak izlaganja gospodina Bratulića o stanju MH danas i o izgledima za blisku budućnost pobudio je osobitu pažnju nazočnih. Rekao je kako je MH i danas, kao i u prošlosti, vodeća kulturna nevladina organizacija u Hrvata i kako to želi ostati i u budućnosti. Ona je u hrvatskom narodu ukorijenjena, o čemu jasno svjedoči vrlo razgranat sustav brojnih ogranaka, kao i živa djelatnost i velika samostastolnost tih ogranaka. Od posebne je važnosti što MH ne zastaje na sadašnjim granicama Republike Hrvatske, nego je svugdje tamo gdje je hrvatski narod kao na primjer u Bosni i Hercegovini. Njezina tamošnja prisutnost važan je čimbenik očuvanja hrvatske kulturne samosvojnosti a time i očuvanja hrvatstva u tim drevnim hrvatskim zemljama. Očit primjer razgranatosti su i ogranci diljem svijeta. Gospodin Bratulić se osvrnuo i na poneke glasove o tome kako je s ostvarenjem Hrvatske Države nestalo potrebe za MH. Da, istina je, svojom kulturnom djelatnošću MH je uvijek pitala i jačala ideju hrvatske samostalnosti, ne samo kulturne već i državne. Što je onda logičnije nego nastaviti tu djelatnost, pa ako sada ne više radi samostalnosti, onda radi bolje Hrvatske? Dobro može i treba biti još bolje.

Do podnevnog prekida za objed razgovorom i

pitanjima nazočni su pokazali koliko im je ideja bolje Hrvatske prirasla srcu. Bolje u mnogostrukom smislu: duhovno, kulturno i moralno, bolje ugledom i utjecajem, bolje po osjećaju povjerenja i odanosti svih slojeva građanstva prema državi kao i odnosu države prema svom građanstvu prožetom štovanjem i uzdanjem.

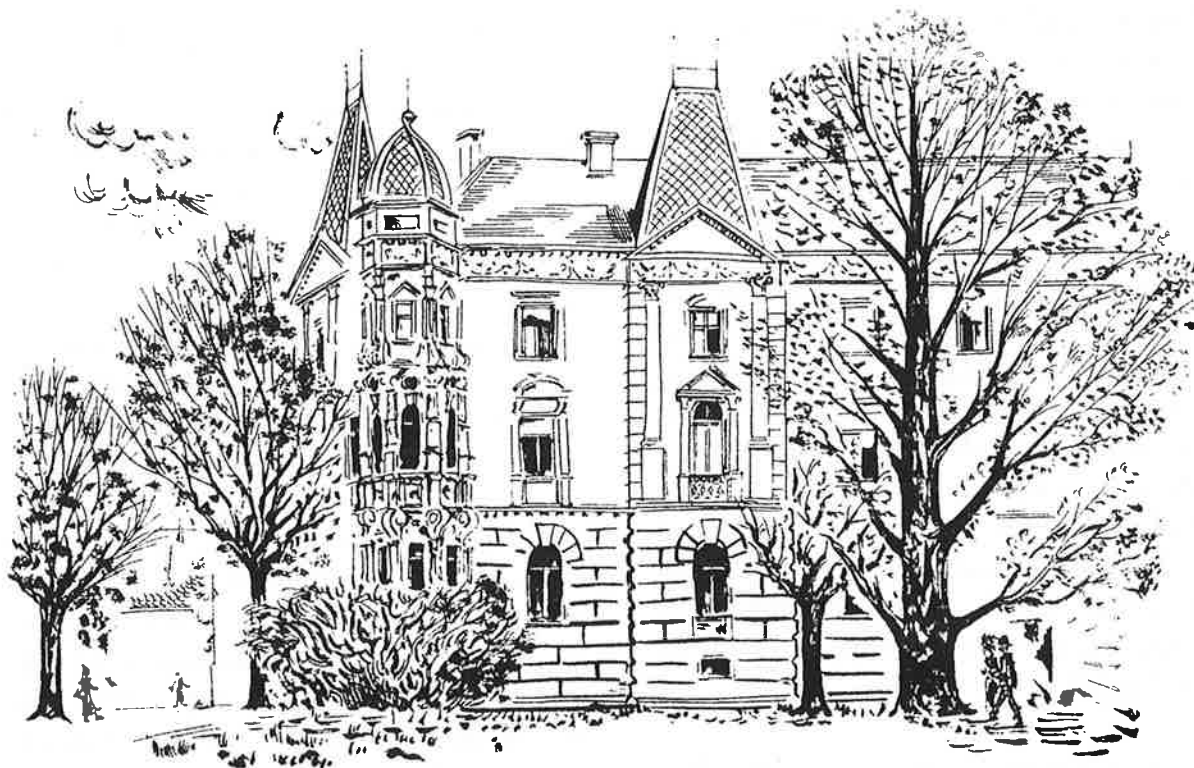
....

Nakon stanke za ručak nastavljamo radom. Gospodin Krešimir Mikolčić govori nam o pravnom položaju ogranaka MH. U Hrvatskoj je 15. srpnja 1997. donešen novi zakon o udrugama. Tim zakonom je MH direktno pogođena jer nema mogućnosti zaštite imena. Tako bi prema tom zakonu u bilo kojem mjestu skupina ljudi mogla osnovati MH

mimo središnjice u Zagrebu i bez poštivanja njezinog pravilnika. Matica je reagirala i pripremila prijedlog novog pravilnika kojim želi zadržati sadašnju strukturu i jedinstvo MH, a koji bi trebao biti usvojen na izvanradnoj skupštini MH 22. prosinca 1997. u Zagrebu.

Nakon ovih izlaganja sudionici su imali prigodu postavljati pitanja i razgovarati o raznim predmetima koji dnevnim redom nisu bili predviđeni. Radni susret završen je u ugodnom ozračju, a dogovoreno je da ćemo se susretati dva puta godišnje, u proljeće i jesen, a domaćini će se smjenjivati.

Bserka Andrijević

Paša Matice hrvatske, Zagreb, Matičina 2 - Strossmayerov trg 4
(crtež Fedora Vaića)

Trebaju li nam Hrvati u Vijeću stranaca

Nedovoljan odziv Hrvata na izbore za Vijeće stranaca

U nedjelju 9. studenog održani su u Wiesbadenu izbori za Vijeće stranaca na kojima su po drugi put sudjelovali i hrvatski kandidati okupljeni na Hrvatskoj listi. Ishod izbora nije nimalo zadovoljavajući - Hrvatska lista je dobila 123 glasa, što je dostajalo za ulazak samo jednog kandidata - onog prvog na listi. U Vijeću stranaca će nas dakle tijekom sljedeće 4 godine zastupati Dragan Matas. Mi mu želimo mnogo uspjeha, prije svega radi Hrvata i hrvatskih udruga a svakako i zbog njega samog.

No vratimo se izborima. Ako promislimo da nas oko 2000 Hrvata živi u Wiesbadenu (nažalost ih je još blizu polovice prijavljeno kao "Jugosloveni") i otprilike 1000 ima pravo glasa, onda se pismenom pozivu za glasovanje s podrobnom uputom gdje, kada i kako glasovati nije odazvalo više od 85% Hrvata. Je li tako slabo zanimanje posve razumljiv odraz općeg zasićenja, dapače umora od isticanja i promicanja Hrvatstva (..... neka to rade stručnjaci sada kad imamo svoju Državu ...)? Ili možda prevladava uvjerenje kako upravo to Vijeće stranaca nama Hrvatima jedva ili nimalo ne koristi (... i drugi stranci su se slabo odazvali..)? Postoje li daljnji razlozi, kao na primjer naprosto zaposlenost, zaborav, lijenost? U ovom slučaju treba nažalost postaviti još jedno pitanje: koliko je hajka koja je pokrenuta protiv prvog kandidata na Hrvatskoj listi utjecala na spremnost Hrvata da za nju glasuju?

Već same pripreme za imenovanje kandidata na Hrvatskoj listi nisu započele glatko. To čudi, jer su iste takve pripreme pred četiri godine bile jasan primjer kako treba postupiti - u dogovoru svih hrvatskih udruga i Hrvatske katoličke misije naći svakome pogodno

vrijeme i mjesto održavanja izbornog skupa na kojem će uz sudjelovanje što je moguće većeg broja Hrvata, voljom većine nazočnih (prosto rečeno - demokratski) biti izabrani hrvatski kandidati, a njihov redosljed na listi biti određen (naravno) prema broju osvojenih glasova. Upravo tako je pred četiri godine nastala Hrvatska lista. Čemu onda ovogodišnji predizborni pokušaj dvoje - troje Hrvata da sazovu "brzopotezne" izbore bez prethodnog savjetovanja sa svim hrvatskim udrugama? Jesu li u sastanku na koji bi osim njih - kako su jamačno očekivali - jedva tko još došao, vidjeli mogućnost da se sami međusobno proglase kandidatima? Znali su naime, da lista koja je već jednom birana u Vijeće stranaca treba samo pet potpisa ! Uvjeravanja članova predsjedništva HKZ-a, kako bi takva samozvana Hrvatska lista samo štetila Hrvatima, jer ne bi dobila potrebnu podršku pa bi Vijeće stranaca ubuduće zasjedalo bez ijednog Hrvata, srećom su urodila plodom Tako je ipak došlo do izbornog skupa na kojem su bile zastupljene sve hrvatske udruge i brojni Hrvati bili pozvani uručenjem obavijesti. Izbori su uspješno obavljani i odabrani kandidati ulijevali nadu u širenje podrške za Hrvatsku listu. I onaj pokušaj "brzopoteznog" proglašenja samozvane Hrvatske liste bio je - sloge radi - gurnut u zaborav. Jasno je da ishodom izbora nisu svi bili jednako zadovoljni, ali složnim nastupom i promičbom svih kandidata mogao je uspjeh biti barem dvostruko bolji. No nekom nevjerojatnom (da ne rećemo bolesnom) logikom došlo je do pokušaja naknadne promjene izbornih rezultata. Po toj logici treba prvo ocniti osobu koja je dobila najviše glasova pa će se onda na osnovu kleveta i demokratski izbori i volja većine moći dovesti

u pitanje i izigrati. Ako je tako nešto čak i uspijevalo unutar jedne udruge, otkud vjerovanje da će Hrvati takvim "lukavstvima" nasjesti? Ili da će naprosto odustati i povući se (kao u spomenutoj udruzi)? No ono što najviše začuđuje je pokušaj uvlačenja njemačkih institucija u te prozirne i naivne namjere! Ma koliko to zvučilo nevjerojatno, njemačkom uredu za nadzor izbora upućen je usmeni zahtjev za brisanje s Hrvatske liste prethodno oklevetanog kandidata ! Izvor kleveta nije bilo teško utvrditi. Dolazile su iz grupe, koja je pokušala "brzopotezno" samu sebe proglasiti Hrvatskom listom i koja na uredno pripremljenom izbornom skupu nije postigla željeni rezultat.

Koliko je ta negativna "promičba" ozlovoljila Hrvate, pa ih je još manje izišlo na izbore za Vijeće stranaca? Je li cijela šteta u tome da je u Vijeću stranaca samo jedan umjesto 2-3 Hrvata? Zar nismo na samom početku zapitali, koja nam korist od Vijeća stranaca? Zapitali smo međutim i treba li Hrvatskoj još uvijek naša iseljenička pomoć u promicanju i tumačenju hrvatskih motrišta. Oba pitanja su povezana.

Hrvatskoj još itekako treba promičba iako sad hvala Bogu imamo svoju Državu i diplomaciju. Treba joj promičba na našoj pučkoj razini, trebaju nam turisti i svijest europskog puka kako i hrvatski puk pripada zapadnoj civilizaciji. Zato hrvatske udruge u Europi, u Njemačkoj, nastoje okupiti Hrvate kako bi nastupali što jedinstvenije i usklađenije, kako bi jasno pokazali da znamo

što hoćemo, kako ćemo to poštenim trudom ostvariti i kako je to naše nastojanje u svemu opravdano a Hrvati dobrodošli suradnici. Toj svrsi između ostaloga služi i sudjelovanje Hrvata u Vijeću stranaca. Zato je HKZ uložila mnogo napora da okupi što više Hrvata na skup za izbor Hrvatske liste, kako bi ishod što bliže predstavljao stvarno raspoloženje među Hrvatima u Wiesbadenu, a time onda i na glasovanje privukao dovoljno birača da bi **2-3 kandidata** s Hrvatske liste ušlo u Vijeće stranaca a ne samo jedan. Uredno provedenim izborima radili smo na učvršćenju hrvatskog ugleda na našoj pučkoj razini, pokazali našim njemačkim sugrađanima da smo vrijedni štovanja i povjerenja. A što misle o nama sada nakon nevjerojatnog pokušaja izbacivanja jednog demokratski izabranog kandidata? Nadajmo se da će znati razlikovati poštenu rad većine hrvatskih udruga i njihovih članova od samovolje nekolicine. Što misli to dvoje, troje neodgovornih sada kada umjesto bar dva Hrvata u Vijeću stranaca imamo samo jednog? Je li im svejedno štete li ugledu Hrvata i Hrvatske? Zar domoljublje kojim se toliko diče, znači osobne bolesne ambicije stavljati iznad općehrvatskih interesa? Na kraju nisu li svojim klevetama štetili baš tim svojim ambicijama, štetili sebi samima?

Čestitamo onim 123 Hrvata koji su usprkos glasinama o jednom kandidatu ipak dali svoj glas za Hrvatsku listu. Onima koje su glasine ozlovoljile poručujemo da zapamte tko ih je širio i da im sljedeći put ne polažu pažnje, jer isti će opet klevetati nekog drugog. Nije im ovo ni prvi ni zadnji put.

Ivo Andrijević

Miris božićnih naranča

Kada prođem trgovinom pored policica s mirisnim narančama, uvijek zastanem i izaberem najljepše. Navečer, kada u ugodnom obiteljskom okruženju uživamo to ukusno voće, ja se po neznam koji put sjetim svoga djetinjstva kada su mi naranče bile najdraži božićni poklon.

Moji su roditelji posebno lijepo pripremali Badnji dan. Sjećam se da sam kao dijete čekala malog Isusa koji će se roditi na slamici. Tek poslijepodne na Badnjai smo počel kititi borić. Kitili smo ga kuglicama, jabukama i salonima - ukusnim šećernim bonbonima, duguljasta oblika u svim bojama. Upravo zbog njih je bilo najviše prepirke, jer je svatko od nas djece već prije kićenja sakrio najmanje po jedan bonbon, a onda bi si međusobno predbacivali kako ih na kraju neće biti dovoljno za bor.

Dok smo mi djeca s veseljem kitili bor, mama je pripremala raznovrsna božićna jela, a tatu cijelo poslijepodne ne bismo ni vidjeli. On je pomalo tajnovito nešto radio u dvorištu. Nakon što bi najprije nahranio domaće životinje, pripremio bi vreću punu svježe slame, a u slamu bi nešto stavio.

Nakon obavljenih poslova svi smo se lijepo i svečano obukli i okupili oko stola, očekujući darove koje će nam novorođeni Isus donijeti. Potom bi mama ugasila svjetlo, a mi smo se,

iznenada obavijeni tamom, pitali što će se sad dogoditi. Borić je divno svjetlucao i bacao drhtave sjene oko nas. Mi djeca bi utihnuli, zanimali od napetog iščekivanja.

Trgnulo bi nas glasno kucanje na vrata i duboki prodorni glas - kao da su došla Sveta tri kralja s poklonima. Glas je tutnjio: "Imate li vi djece"? Napetost je u tom trenutku bila neopisiva, osjećala sam da se nešto divno događa i da nema ljepšeg doživljaja u godini od ovoga.

Zatim je glas, za koji smo sad već slutili da je tatin, odmjereno kazivao staru međimursku tradicionalnu pjesmu:

Natu svetu noć, zdravi i veseli,
daj nam Bog purice, racice, voliče,
v' kocu prasičke, v' štali žrebičke,
a meni jednu kupicu žganičke.
Dušnog zveličenja kak najviše,
hvaljen budi Jezus Kristus.

Nakon molitve najmlađi u obitelji je smio upaliti svjetlo, a tata bi konačno stupio u kuću i spustio svoju tešku vreću s leđa. Vreća je bila puna slame, sitnih božićnih poklona i mirisnih naranča.

Svi smo sad istovremeno željeli dobiti svoj poklon, više nije bilo strpljenja. Tata bi žurno otvorio vreću iz koje se rasula slama i otkotrljale naranče zamamnog mirisa. Uz radosni vrisak kupili smo ih po cijeloj kuhinji i stavljali na stol. Slamu smo brzo zgrnuli i prostrli ispod stola. Na njoj smo tada ležali i mnoge božićne pjesme otpjevali.

Mali skromni pokloni i mirisne naranče ispunile su naša dječja srca zadovoljstvom; jer rijetkost je bila - dobiti naranče.

Vera Tomašić

Ljekovite vode u Wiesbadenu

Doći u Rim a ne vidjeti Papu jednako je kao živjeti i raditi u Wiesbadenu a ne poznavati njegovu prošlost.

Kako sam punih 15 godina radio kod ESWE-a u Wiesbadenu u odjelu za vodu i plin, to su mi danomice kroz ruke prolazili stari nacrti, skice i knjige u kojima su negdašnji monterci ucrtavali vodovodne i plinske cijevi.

Do 1865. godine Wiesbaden se snabdijevao vodom iz raznih bunara i vreća.

U to vrijeme Wiesbaden je bio odmaralište ruske aristokracije, a među njima bio je i poznati književnik Dostojevski, koji je sav svoj imetak prokockao u Homburgu i Wiesbadenu, pa je ovdje i napisao svoju knjigu "Kockar". Kasnije je grad Wiesbaden nazvao jednu ulicu po tom nesretnom kockaru.

Imao sam u rukama jednu staru kartu iz 1840. koja prikazuje današnji Trg njemačkog jedinstva (Platz der deutsche Einheit). Tu se vidi kako je kroz Schwalbacher Strasse protjecao oveci potok u koji se ulijevalo desetak manjih koji su protjecali sa sjeverne strane. Postojao je tada i jedan veliki bunar na mjestu gdje danas izlazi voda pod imenom Faulbrunnen Quelle. Između dva rata ESWE je zatvorio taj veliki bunar jer je Wiesbaden dobio vodovod. Do današnjeg dana zadržao se bunar "Beckerbrunnen" nedaleko od robne kuće "Karstadt" gdje su se nekad pekari snabdijevali vodom.

Uoči francusko-njemačkog rata 1870./71. vlada kneževine Hessen-Nassau preko Austro - ugarskog Veleposlanstva nabavlja stručne radnike za bušenje tunela. Tako su iz Hrvatske, iz Brinja, došli prvi radnici - gosti (Gastarbeiter-i), koji su izbušili sva četiri tunela za vodu u podnožju Taunusa.

Tunel Kellerskopf - Stollen jedan je od najdužih (4800 m) a gradilo ga se pune četiri godine. Tuneli su veličine 1,5 x 1,7 m. Zidani su tako da su u stijenama ostavljeni kanali kroz koje se voda slijeva u koritasto dno tunela kojim protječe voda i uljeva se u spremište gdje se pročišćava i onda se dalje cijevima od lijevanog željeza vodi u grad.

Kako se između dva rata, a posebice poslije Drugog svjetskog rata, Wiesbaden naglo širio i broj stanovnika dosegao preko 300 tisuća, to se pojavila potreba za novim izvorima vode jer su ovi dosadašnji bili premaloga kapaciteta. Tako u gradskoj četvrti Schierstein dolazi do gradnje modernog pogona za preradu vode (Wasserwerk), gdje se iz Rajne, jedne od najprljavijih rijeka u Europi, dobiva pitka voda. Ta se voda u cijevima od lijevanog željeza pod tlakom vodi u smjeru Taunusa u već spomenuto spremište, tamo se miješa s izvorskom vodom bogatom mineralima, koji joj daju specifičan okus, te vodi nazad u grad. Voda u Wiesbadenu, prema izjavi stručnjaka, spada u red najkvalitetnijih voda u Europi.

Šteta je što spomenuti objekti nisu pristupačni javnosti. Postoji samo jedan ESWE-ov muzej u blizini Fasanerije koja je otvorena subotom i u kojoj možete, između ostalog, razgledati fotografije iz onog vremena kada su se gradili tuneli.

Ja sam imao sreću voziti se zajedno sa svojim šefom na drežini do kraja tog tunela. Bilo je ljetno doba, temperatura zraka vani je bila oko 28° C. Obukao sam kišnu kabanicu, šešir i čizme i već nakon kraće vožnje osjetio kako je postalo svježije. Toplomjer je pokazivao nešto više od 10° C. Pomno sam promatrao kako je građen tunel, djelo mojih zemljaka. Rečeno mi je da djelatnici ESWE-a i danju i noću

nadgledaju tunele, ali do današnjeg dana se nije pojavila niti jedna pukotina.

Kad smo se vratili nazad na polaznu točku i nesvjesno sam duboko uzdahnuo. "Volim te majčice zemljo!", pomislio sam u sebi, sretan što smo živi i zdravi došli iz tunela. Moj šef kao da je pročitao moje misli, pa mi reče u šali:

- Je si li se preplašio ?

- Priznajem, jesam !

- Pa ovo remek - djelo gradili su tvoji zemljaci ! Moram priznati da su ti prvi gastarbeiteri iz Hrvatske bili pravi stručnjaci, hvale vrijedni.

Želio bih vam još ispričati jedno moje iskustvo s izvorom "Faulbrunnen Quelle" otkuda izvire jako ljekovita voda. Voda iz tog izvora, prema analizi Fresenius instituta, vrlo je korisna za liječenje bolesti bubrega i jetre. Voda miriše po trulom drvetu pa otuda dolazi naziv faul (trul). Postoji međutim još jedno tumačenje tog imena. U vrijeme dok su današnjim Trgom njemačkog jedinstva protjecali potoci, dolazile su pralje prati rublje na potok koji je protjecao kroz Schwalbacher Strasse. Svakodnevno je tuda prolazila kneževa pratnja na konjima. U trenutku prolaza elitne pratnje pralje bi zastale s radom te bi promatrale one krasne momke na konjima. Navodno, spomenuta je znatiželja razljutila njihovog kneza, pa je u bijesu dobio: "Ihr faule Brunnenweiber !" To je legenda, a Fresenius stvarnost, što potvrđuje i priča o mojoj nećakinji iz Pariza.

Moja supruga i ja također smo prije živjeli u Parizu, pa kad smo 1970. godine napuštali Pariz, djeca moje šogorice, koja su nam bila jako privržena, neprekidno su plakala. Mi smo ih tiješili i obećali da će nas smjeti posjećivati u Njemačkoj za vrijeme školskog raspusta. Obećanje smo održali i svake ih godine dovodili u Wiesbaden. Jedne godine upravo u vrijeme raspusta moja je nećakinja oboljela od zlokobne žutice, pa je postojala bojazan hoće li smjeti preko granice. Zamolio sam šogoricu da mi pribavi policijsku propusnicu za nećakinju kako na granici ne bih imao problema s francuskom pograničnom policijom, a isto

tako da razgovara s liječnikom u bolnici u kojoj je nećakinja liječena i raspita se smije li uopće putovati. Razgovarala je s jednim starijim liječnikom, profesorom, koji je odmah upitao u kojem dijelu Njemačke mi živimo. "U Wiesbadenu", slijedio je odgovor, a i pomalo bojažljivo pitanje: "Znate li gdje se nalazi taj grad ?" Liječnik se nasmiješio: "Znam, i to jako dobro, tamo imam i nekoliko kolega, a gotovo svakog ljeta, nakon dopusta putujem preko Wiesbadena u Francusku".

Napisao je zatim recept za moju nećakinju na kojem je stajalo: "Schwalbacher Strasse, Faulbrunnen Quelle". Pacijent treba svaki dan popiti 1 litru vode s tog izvora, koja ima malo neobičan miris pa je preporučljivo vodi dodati malo voćnog soka. Na kraju je dodao da nakon povratka u Francusku obavezno dođe na kontrolu i zamolio da mu se donese jedna boca spomenute vode.

Do tog vremena nisam mnogo znao o toj ljekovitoj vodi. Nećakinju smo u početku morali prisiljavati da je pije, ali s vremenom se privikla, a pili smo je i mi.

Nakon šest tjedana odvezao sam djecu u Pariz. Sljedeći dan otišao sam osobno s nećakinjom k liječniku kojem sam ponio 10 litara ljekovite vode i dvije boce dobrog rajnskog rizlinga. I dok su asistenti pregledavali sedamgodišnju pacijenticu nas dvojica smo sjedili u njegovom kabinetu i razgovarali. Saznao sam kako kolege iz Wiesbadena poznaje još iz studenskih dana. Nakon pola sata došli su asistenti s nalazima. Profesor ih je pogledao i uskliknuo: "Nisam li bio u pravu !" Pozvao je sve u jednu salu, bilo je tu oko desetak studenata, asistenti s nekoliko odjela kao i bolničko osoblje. Moja nećakinja je bila u centru pažnje, sjedila je u sredini dvorane pomalo uplašeno promatrajući u bijelo obučene osobe oko sebe.

Profesor je započeo svoje predavanje o Wiesbadenu, spomenuo je i Hrvate, splitskog Mandrilu i cara Dioklecijana koji je u Wiesbadenu nakon abdikacije liječio reumu.

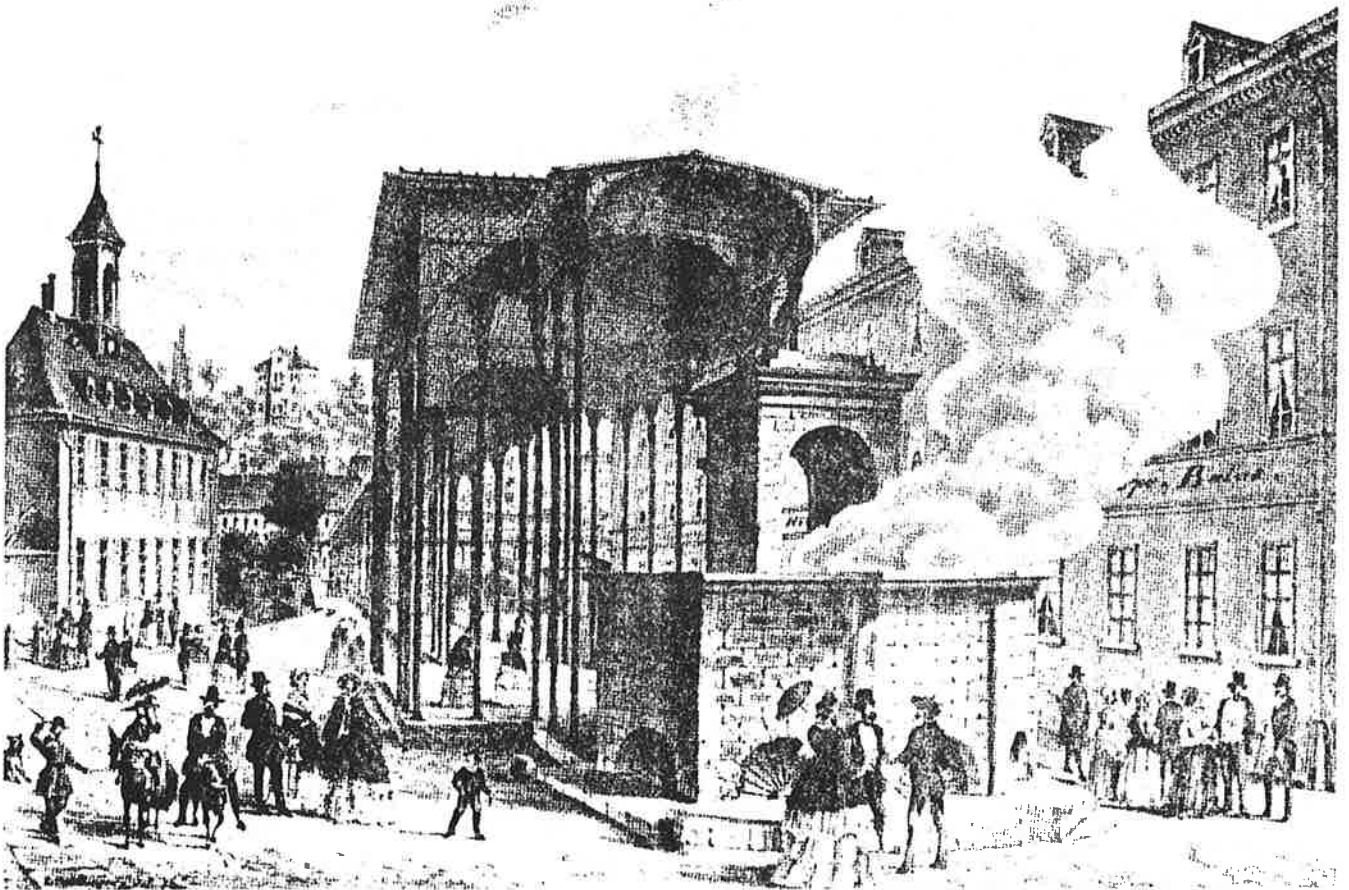
Nalazi moje nećakinje bili su izvrsni, kao da dijete nikad nije bolovalo od žutice. Profesor je pozvao kolege da se sami uvjere i pregledaju pacijenta.

Pomalo u šali i čuđenju kazao je da su Nijemci čudna nacija, jer eto nude mnoge francuske proizvode od vode Vittel do Evian, a ovakvu

ljekovitu vodu iz izvora Faulbrunnen puštaju da se gubi u gradskoj kanalizaciji.

Zahvalio se na ljekovitoj vodi i vinu koje sam donio i iskreno mi kazao da sam ga više obradovao vodom nego prvoklasnim rajnskim rizlingom.

Zvonko Dolenc

Der Kochbrunnen um 1856

Interkulturalni tjedan 1997. u Rüsselsheim-u

I ove je godine kao i prošlih u Rüsselsheimu od Vijeća stranaca i brojnih društava različitih nacija organiziran međukulturalni tjedan. Program se odvijao kroz cijeli tjedan. Hrvati su sudjelovali u trima točkama. Na početku samoga tjedna su sudjelovali u ekumenskoj molitvi za mir. Svaka skupina koja sudjeluje u molitvi priredi svoju molitvu za mir prema vlastitom nadahnuću i vlastitim predodžbama. Treba ipak paziti, da način izricanja misli i molitava ne vrijeđa religiozni osjećaj pripadnika drugih religija. Hrvatski je predmolitelj u uvodnim mislima dočarao kako su majke sve prisutne učile drugi jezik pa ipak svi prisutni razumiju jedan jezik, a to je jezik ljubavi. Njihovi očevi su u prošlosti često razgovarali međusobno zveketom mačeva i tutnjavom topova a to je bio jezik mržnje. Predmolitelj je zazvao Božju pomoć da shvatimo konačno kako nitko nikoga ne smije osuđivati, jer će inače biti sam osuđen, kako trebamo drugome dobro činiti ako to od drugih očekujemo, konačno kako smo samom Bogu učinili što god smo učinili bilo kojem čovjeku. Hrvatsku kulturnu večer su hrvatske udruge (HZR, HDZ i folklor mišije) premalo pripremali. Posjetitelja je bilo malo. Program nije bio loš, naprotiv. Pjevački zbor HKZ Mainz je dopadljivo predstavljao u dva ciklusa melodije hrvatskog folklora uglavnom iz Slavonije ali i drugih popularnih pjesama. Te večeri se vidjelo da je i folklorna pjesma kultura. Kultura koja pažljivog slušatelja može oduševiti. U međutočci je plesna grupa hrvatskog folklora iz Rüsselsheima otplesala nekoliko slavonskih plesova. Tako je te večeri Rüsselsheim bio pun Slavonije. Ipak da ne bi sva naša kultura ostala samo na folkloru, pisac ovih redaka je održao malo predavanje o fenomenu hrvatske glagoljice. Malobrojnim slušateljima iz drugih nacija bilo je zanimljivo takvo nešto čuti. Nikad prije o tome nisu ništa čuli. Usto je bila priređena jedna mala izložba

o glagoljici. Izložci su se sastojali od pretiska hrvatskog prvotiska glagoljskog Misala iz 1483., zatim jedan glagoljski Brevijar iz XVIII. stoljeća i posljednji hrvatski glagoljski Misal iz 1893., četiri stotine i deset godina poslije Prvotiska. Osim toga bile su izložene i fotokopije Glagoljskih matica krštenih i umrlih iz XVII. i XVIII. vijeka. I spominjem na zadnjem mjestu iako je zavrijedila biti prva spomenuta, bila je izložena Bašćanska ploča o kojoj je predavač rekao također nekoliko rečenica.

Izbori za Vijeće stranaca u Flörsheim-u i Rüsselsheim-u

U zemlji Hessen, to je opecpoznata stvar, bili su 9. studenoga 1997. izbori za Vijeće stranaca. Vijeće stranaca je savjetodavni organ pri gradskim i općinskim skupštinama. Velikih ovlasti nema, ali dok su stranci strani državljanima ima važnu ulogu koju se ne smije podcjenjivati. U vrijeme dok sve ide normalnim hodom ne osjeća se velika potreba za takvim tijelom. Čim nastanu neki problemi, onda je Vijeće stranaca nezaobilazni organ unutar komunalnih foruma odlučivanja. Ovogodišnji izbori protekli su u raznim gradovima različito. Stranci su se pokazali opet kao ljudi kojima je svijest o važnosti komunalnih organa jako slabo razvijena. Oni se počinju osvješćivati tek kad nastanu problemi. Kako bilo da bilo, odziv birača je bio jako slab. U Flörsheimu je izašlo na izbore tek nešto više od 19% birača. To predstavlja objektivno jako slabi odziv, ali je to još uvijek mnogo više nego je to bilo u čitavoj zemlji, gdje je taj prosjek bio oko 15%. U Flörsheimu nismo formirali Hrvatsku listu zato jer Hrvata u Flörsheimu ima jako malo. Svejedno su u

Vijeće stranaca ušla dvojica Hrvata: gospodin Luka Ćorluka i pisac ovih redaka. Oni su se kandidirali na Europskoj listi. S te liste je u vijeće usao i jedan Grk i jedna Francuskinja. Europska lista Flörsheim (ELF) je i osnovana na poticaj potpisnika ovog teksta. U Rüsselsheimu je ušlo u Vijeće stranaca također dvoje Hrvata: gospođa Ljubica Turić s Internacionalne liste te gospodin Drago Tolić s Hrvatske liste. Da se je gospođa Turic kandidirala na Hrvatskoj listi, ne bi bila ušla u vijeće, jer je malo Hrvata izašlo na izbore. Hrvatska lista je bila inače sastavljena od više imena. Da je polovica Hrvata izašlo na izbore, bili bi osvojili barem još jedno mjesto. Kad već govorim o odzivu na izbore, onda ne mogu ne reći i nekoliko misli o samim izborima kao takvim. Istina je da ima mnogo onih koji ne

izađu i na važnije izbore, iako su svi izbori važni. Prava je sramota da je na izbore za predsjednika Republike Hrvatske izašlo tek oko 57% registriranih birača. To je jako porazna činjenica. Tvrditi za ispriku da se i nema koga birati jer da su "svi oni tamo gore isti", je izraz bezobrazne gluposti. Nije istina da su "svi oni isti", jer nema na svijetu dvojice koji bi bili isti. Onaj koji izrekne takvu tvrdnju, taj sebe drži boljim od "svih onih istih", pa se je iz tih razloga morao sam kandidirati, da ne bi samo "svi oni isti" bili na izbornim listama, već da bude i onih koji nisu "isti". Osim toga oni koji iz nekakvog bojkota ne izlaze na izbore, takvi nemaju pravo niti išta kritizirati niti se protiv čega buniti. Oni moraju šutjeti dokle god ne dokažu da su bolji od drugih.

Edvin Bukulin

HOTEL-RESTAURANT
Zum Fürstenberg
INTERNATIONALE SPEZIALITÄTEN
Inh. Zdenka Tropssek
55413 Rheindiebach/Bacharach
Tel. 0 67 43 - 33 01

Warme Küche • Räumlichkeiten für alle Anlässe bis 50 Personen
Öffnungszeiten: täglich von 11,00-23,00 Uhr. - Kein Ruhetag

WEINBAU
Schloß Fürstenberg
INH. FAM. STELTER
55413 RHEINDIEBACH / BACHARACH
Tel. 0 67 43 - 24 48

KELLERBESICHTIGUNG MIT WEINPROBE

WIR FREUEN UNS
AUF IHREN BESUCH !

**KROATISCHE UND INTERNATIONALE SPEZIALITÄTEN
RESTAURANT MIT GARTENWIRTSCHAFT**

65187 Wiesbaden - Wielandstraße 7 - Tel. 0611 / 84 03 03
Geöffnet von 11.30 bis 14.30 und 18.00 bis 24.00 Uhr.
Montags Ruhetag

OBAVIJESTI

1. - Hrvatski Božić -

13. prosinca 1997. u 19 sati, Maria Hilf, Platter Str. 5, Wiesbaden.

Velika tradicionalna predbožićna večer Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden.

2. - Dalmatinska večer -

14. veljače 1998., restoran "Split", Wielandstr. 7, Wiesbaden; dalmatinski specijaliteti, glazba.

3. - Pokladna zabava -

21. veljače 1998., Roncalli-Haus, Friedrichstr 26-28, Wiesbaden.

4. - Izborna skupština Hrvatske kulturne zajednice Wiesbaden e.V. -

22. ožujka 1998. u prostorijama Hrvatske župe.

5. - Folklorna skupina HKZ-a Wiesbaden -

Svaki petak u 19:30 sati, u prostorijama Hrvatske župe.

6. - Kuglanje -

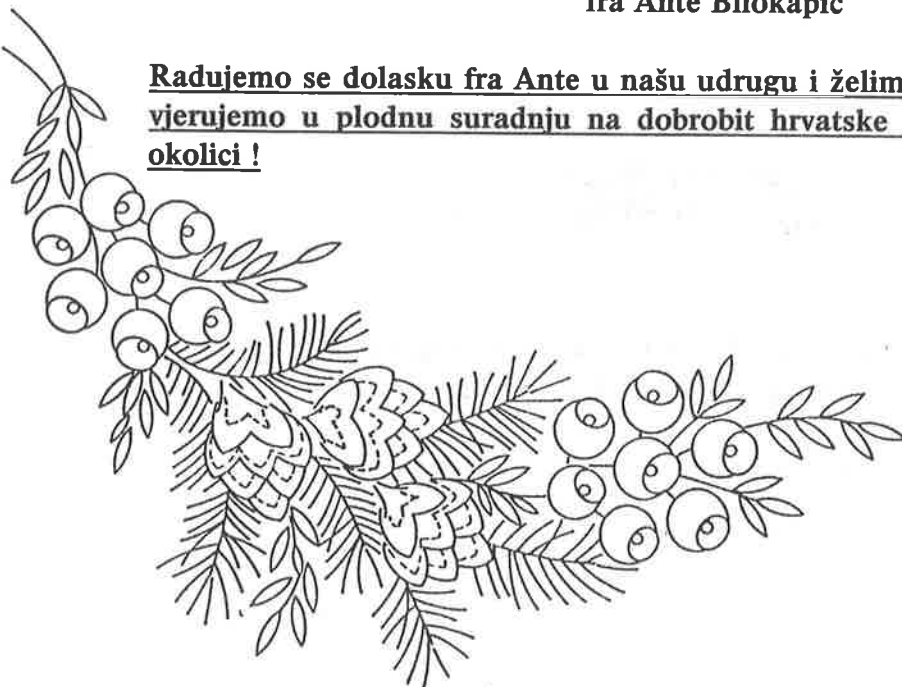
Svake treće subote u mjesecu, Kuglana katoličke zajednice Maria Hilf, Platter Str. 5., Wiesbaden.

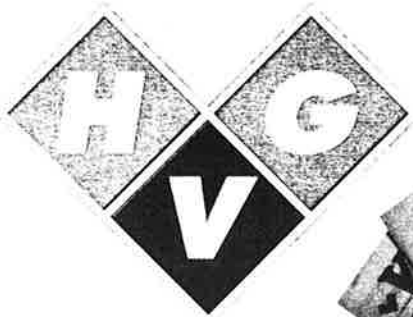
7. - Radni sastanci predsjedništva i članova HKZ-a Wiesbaden e.V. -

23. siječnja., 13. veljače. i 13. ožujka 1998. u 19 sati, Friedrichstr. 24/I, Wiesbaden. Sastanci su otvoreni za sve članove i prijatelje HKZ-a.

**Novi Članovi:
fra Ante Bilokapić**

Radujemo se dolasku fra Ante u našu udrugu i želimo mu dobrodošlicu. Čvrsto vjerujemo u plodnu suradnju na dobrobit hrvatske zajednice u Wiesbadenu i okolici !

HRVATSKA VOJNA GLASILA

Adresa:
"HVG"
Zvonimirova 12
10000 ZAGREB
CROATIA

HRVATSKI VOJNIK
 STRUČNI VOJNI ČASOPIS
VELEBIT
 GLASILO MINISTARSTVA OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

AKO ŽELITE ZNATI ŠTO SE ZAISTA DOGAĐA U DOMOVINI, ČITAJTE "HRVATSKA VOJNA GLASILA"

ZEMLJA	"Hrvatski vojnik"	"Velebit"	zajednička
HRVATSKA	KN 210	195	385
NJEMACKA	DEM 95	100	185
AUSTRIJA	ATS 600	700	1.235
ŠLOVENIJA	SIT 6.800	8.250	14.300
ŠVICARSKA	CHF 70	82	145
FRANCUSKA	FRF 300	350	615
NIZOZEMSKA	NLG 95	112	195
ŠVEDSKA	SEK 430	500	890
BELGIJA	BEF 1.800	2.100	3.700
ITALIJA	ITL 99.000	120.000	208.000
NORVEŠKA	NOK 380	450	790
DANSKA	DKK 320	400	685
V. BRITANIJA	GBP 38 (zrak. 62)	45 (zrak. 75)	79 (zrak. 135)
SAD	USD 69 (zrak. 118)	72 (zrak. 137)	134 (zrak. 255)
KANADA	CAD 95 (zrak. 160)	100 (zrak. 190)	185 (zrak. 350)
AUSTRALIJA	AUD 95 (zrak. 190)	100 (zrak. 220)	185 (zrak. 410)

Naručujem godišnju pretplatu za:

- službeno glasilo MORH-a, tjednik "Velebit"
- stručni časopis, mjesечnik "Hrvatski vojnik"
- zajedničku pretplatu

Za zemlje gdje je navedena mogućnost zrakoplovom; zrakoplovom običnim putem

PRETPLATNIČKI KUPON

Ako plaćate kreditnom karticom pošaljite dopisnicu sa ispunjenim podacima.
 Diners Club Amer.Exp. Eurocard M.Card VISA

Ime i prezime: _____

Broj kartice: _____
 Vrijedi do: _____

Naslov: _____

Adresa: _____

Potpis: _____

Brzoglas: _____

Možete izvršiti pretplatu i čekovima građana, korisnik: "Tisak", Slavonska av. 4, 10000 Zagreb
 Uplata pretplate: - za Hrvatsku: u korist poduzeća "Tisak", Slavonska av. 4 (za HVG), žiro račun br. 301-601-24095; poziv na broj 05 432485
 - za inozemstvo: na devizni račun poduzeća "Tisak" (za HVG) u Zag. banci br: 30101-620-16-2500-3281060
 Malimo cijenjene čitatelje da nakon izvršenja pretplate pošaljite kopiju uplatnice ili ispunjeni ček na adresu "HVG", Zvonimirova 12, 10000 Zagreb ili na dalekomnoživač (fax) 01 / 4551-852

Izrežite i pošaljite ovaj kupon

DUBLIN ■

KØBENHAVN ■

MOSKVA ■

LONDON ■

AMSTERDAM ■ BERLIN ■

BRUXELLES ■

DÜSELDORF ■

FRANKFURT ■

PARIS ■

PRAHA ■

STUTT GART ■

MÜNCHEN ■ WIEN ■

ZÜRICH ■

ZAGREB ■

RIJEKA ■ OSIJEK ■

LOŠINJ ■

ZADAR ■

SPLIT ■

BRAČ ■

DUBROVNIK ■

SKOPJE ■

ROMA ■

TIRANA ■ ISTANBUL ■

CRO

CIJELIM PUTEM KAO KOD KUĆE

CROATIA AIRLINES

Predstavništvo: Klingerstr. 25 / 60313 Frankfurt am Main

Tel: 069-9200520 / Fax: 069-92005252